

PRIMORSKI DNEVNIK
je začel izhajati v Trstu
13. maja 1945, njegov
predhodnik PARTIZANSKI
DNEVNIK pa 26. novem-
bra 1943 v vasi Zakriž nad
Cerknim, raznožen na
ciklostil. Od 5. do 17. se-
ptembra 1944 se je tiskal
v tiskarni »Dobrodo«
Govcu pri Gorenji Trebu-
ši, od 18. septembra 1944
do 1. maja 1945 v tiskarni
»Slovenija« pod Vojškim
pri Idriji, do 8. maja 1945
pa v osvobojenem Trstu,
kjer je izšla zadnja števil-
ka. Bil je edini tiskani par-
tizanski DNEVNIK v za-
sužnjeni Evropi.

primorski

dnevnik

TRST
Ul. Montecchi 6 - PP 559
Tel. (040) 7796-600
Tlx 460894 PD I

GORICA
Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 83382 - 85723

ČEDAD
Stretta De Rubels 20
Tel. (0432) 731190

Poština plačana v gotovini
Abb. postale 1 gruppo

Cena 1.000 lir - Leto XLIV. št. 180 (13.118)

Trst, petek, 19. avgusta 1988

Nove razsežnosti afere Calabresi

Sodni poziv tudi za senatorja Marca Boata

MILAN — Afera v zvezi z umorom komisarja Calabresija zadobiva iz dneva v dan nove razsežnosti. Potem ko so trem glavnim osumljencem sodniki odrekli hišni pripor, je včeraj dobil sodni poziv tudi senator Zelene liste Marco Boato. Za časa umora Calabresija je bil Boato eden od voditeljev gibanja Lotta continua, sodniki pa so proti njemu uvedli formalno preiskavo zaradi domnevnega sodelovanja pri zločinu.

Na tiskovni konferenci je Boato pojasnil, da gre sicer za formalnost in torej ne za obtožbo, odločitev sodnikov pa je ocenil z dokaj ostrimi besedami. Dejal je, da ima sodni poziv prizvok norega in neodgovorne- ga dejanja in da bo sodnike osebno vprašal za potrdi- tev. Poziv so sodniki izdali že 28. julija, se pravi na dan, ko je ista usoda doletela Sofrija, Pietrostefania in Bompresija. Boato je tudi pojasnil, da ve za podobne sodne pozive, ki so jih v preteklih tednih dobili tudi nekateri drugi bivši pripadniki Lotta continua. Marco Boato je že napovedal, da bo zatožil sodnike zaradi obrekovanja. Zaenkrat pa senator Zelene liste ne bo odgovarjal sodnikom, dokler mu parlament ne bo dal pooblastila. Tudi glede »dosjeja« z vzroki, zaradi katerih so sodniki odrekli prostot trem osumljencem, Boato ni štedil s kritikami. Dejal je, da se vsebina dokumen- tacije ponavlja, da je včasih groteskna in celo žaljiva, in kot taka ne more biti v čast sodniku (Lombardiju), ki se ukvarja s tako kočljivo zadevo. Po Boatovem mne- nju pa je takšna vsebina tudi dokaz, da preiskovalni sodnik ne pozna zgodovine Lotta continua in da se opira na pričevanja posameznikov, ki so jih odstranili od gibanja prav zato, ker so večkrat izrazili zahtevo po oboroženem boju.

Medtem ko ni dvomov, da je bil Zia Ul Hak žrtev atentata

Pakistan bo ostal vklenjen v spone vojaškega režima

Predsednika bodo pokopali v soboto - Tudi Indija proglasila tridnevno žalovanje - Hudi nemiri v Kašmirju - V Pakistanu pa je mirno

ISLAMABAD — Medtem ko so po- smrtne ostanke pakistanskega pred- sednika Mohamada Zia Ul Haka sino- či priprejali v Ravalpindi, kjer bo v soboto pogreb, so tako pakistanske kot ameriške oblasti prepričane, da se je predsedniško letalo zrušilo zaradi atentata. Še več, pakistansko obrambo ministrstvo je prepričano, da je v atentat vpletena »neka tuja sila«. Pre- iskava, v kateri bodo sodelovali tudi ameriški izvedenci, bo morala ugotovi- ti, ali je eksplozijo vojaškega trans- portnega letala hercules C 130 po- vzročila eksplozija podtaknjene- ga peklenkega stroja, ali pa raketa zem- lja-zrak, tehnično okvaro je namreč že včeraj večina letalskih izvedencev izključevala.

Medtem pa agencijske vesti poroča- jo, da je bilo včeraj po ulicah glavnega mesta Islamabada in v drugih kra- jih Pakistana mirno. Vse trgovine so zaprte, prav tako šole in javni uradi, okrepljeno vojaško prisotnost je opaziti samo na najbolj prometnih ulicah. V vsem Pakistanu prevladuje zaprepade- nost in ljudi skrbijo nadaljnji razvoj do- godkov. Politični opazovalci so prepri- čani, da se položaj v državi ne bo bis- tveno spremenil. Vojska ne bo izpusti-

la oblasti iz svojih rok, po vsej verjet- nosti bo celo odpravila razne kozmetične ukrepe, s katerimi je Zia Ul Hak skušal omiliti pakistansko dik- taturu. Marsikdo napoveduje, da bodo novembrske politične volitve odložili. To pa ne bo bistveno spremenilo do- gajanj, saj so bile napovedane volitve neke vrste kozmetični kompromis, na katerega je Zia Ul Hak pristal pod pri- tiskom ZDA.

Se najbolj zaskrbljeni pa so v Indiji. V muslimanskem Kašmirju so izbruhni- li siloviti neredi, ki so do sedaj terjali tri mrtve in na desetine ranjenih, tako da so indijske oblasti uvedle policijsko uro. Vlada v New Delhiju pa je z nepričakovano potezo proglasila tri dni žalosti za umrlim pakistanskim predsednikom, premier Radživ Gandhi pa se je na pakistanskem veleposla- ništvu vpisal v knjigo žalosti. Indija upa, da bo v Pakistanu zavaladala de- mokracija, tako da bi lahko odpravili 41-letna trenja med državama.

Za pokojnim pakistanskim predse- dnikom žalujejo v vsem islamskem sve- tu, Iran pa je odkrito obtožil afganis- tanski režim, da je kriv za sabotažo predsednikovega letala.

Pakistansko časopisje je že včeraj vztrajalo na tezi o atentatu (Telefoto AP)

Preden bo prepozno

VOJMRIR TAVČAR

Ali se bo kaj vendarle premaknilo? Ali bodo pristojni organi začeli ukre- pati? Taka in podobna vprašanja si zastavljajo v teh dneh ljudje, ki v sredstvih množičnega obveščanja prebirajo o plasti alg, ki je preplavila severni Jadran. Časopisi, radio in te- levizija obsežno poročajo o zelenoru- meni sluzasti kaši, ki v zadnjih dneh ni prizanesla nobeni severnojadrans- ki plaži in skoraj slehernega kopalca odvrnila od želje, da bi iskal v morski vodi utehe pred avgustovsko soparo. Lahen veter je sicer občasno razredčil kašo, ki pa se je spet zgostila ob oba- li, komaj se je sapica poglela.

Neobičajne klimatske razmere so nedvomno pospešile pojav, prav tako pa ne more biti dvoma, da je sluzasta kaša posledica onesnaženja Jadrana in predvsem odplak, ki se stekajo v to nekoč sinje in prozorno morje.

Znanstveniki in naravovarstveniki so že dalj časa opozarjali, da je Jad- ran v celoti, severni Jadran pa še po- sebej hud bolnik, ki potrebuje nujne- ga zdravljenja, pristojni organi pa so z besedami sicer pritrjevali izveden- cem, ukrenili pa niso v bistvu nič. Morda pa je sedaj vendarle napočil čas, da se preide od besed k de- janjem. Beneški župan Casellati poziva na srečanje župane vseh obmorskih občin od izliva Pada do konice istr- skega polotoka, v Markah in v Emilii Romagna se sestajajo upravitelji, v za- četku prihodnjega tedna bo v Bologni minister za okolje Ruffolo, da bi z od- borom tamkajšnje dežele preučil mož- ne ukrepe.

Ali se bo iz tega kaj izcimilo? Dose- danje izkušnje niso pozitivne in ne navajajo k optimizmu. Morda pa je plast sluzaste zelenorumenne kaše pre- pričala tudi upravitelje, da tako ni več mogoče in da je treba nekaj ukre- niti preden bolni Jadran povsem oma- ga. Zdravljenje seveda ne bo poceni, saj bo terjalo velik finančni napor od države, dežel, krajevnih ustanov, in- dustrije, kmetovalcev, k naporu za ozdravitev Jadrana bodo morali pri- spevati po svojih močeh vsi z drugač- nim, pravilnejšim odnosom do okolja.

Cena torej ne bo majhna. Vendar vsakega od nas bi neprimerno več stalo, če bi Jadran dokončno umrl in se spremenil v smrdečo, okuženo in okužujočo mlako. In ne samo zato, ker bi z Jadranom usahnili tudi dotok tu- rističnih mark, dolarjev, šilingov in lir. S smrtjo Jadrana bi izgubili tudi del samih sebe, svojega človeškega ponosa.

V New Orleansu se je zaključila konvencija ameriške republikanske stranke

Bushu glasovi vseh prisotnih delegatov Temne sence iz preteklosti Dana Quayla

Arhivski posnetek Dana Quayla (levo) v uniformi narod- ne straže, ki jo je "uspel" obleči namesto vojaške unifor- me v Vietnamu (AP)

WASHINGTON — Z zaključnima govoroma Georgea Busha kot uradnega kandidata republi- kancev na novembrskih predsedniških volitvah v ZDA in Dana Quayla kot Bushevega kandidata za podpredsednika se je včeraj v New Orleansu zaključila konvencija ameriške republikanske stranke.

Ceprav Bush ni briljanten govornik, pa je imel dovolj časa, da je dobro pripravil najpo- membnejši govor v svoji politični karieri. Volilce je moral namreč prepričati, da je prav on najpri- mernejši, da nasledi popularnega Ronalda Rea- gana. Na konvenciji mu je to nedvomno uspelo, daj je prejel glasove vseh 2.277 prisotnih delega- tov, kako pa bo z ameriški volilci, bomo videli novembra po končanih volitvah.

Izredno zanimanje pa je vladalo za nastop Bushevega izbranca za podpredsednika ZDA Dana Quayla, ki je bil še dva dni od tega po- vsem neznan širši ameriški in svetovni javnosti. Po njegovem imenovanju za podpredsedniškega kandidata pa se je ves ameriški in svetovni tisk razpisal o tem mladem, lepem in predvsem boga- tem senatorju iz Indiane.

Na sami konvenciji so Quayla predstavili kot idealnega partnerja v boju za osvojitve Bele hiše. Dan Quayle naj bi namreč imel vse tiste kvalite-

te, ki jih Bush nima, predvsem pa je tako konser- vativen, da naj bi Bushu prinesel tudi glasove skrajnih desničarjev, ki so sedanjemu podpred- sedniku ZDA večkrat očitali, da ni dovolj zagri- zen zagovornik Reaganove politike.

Toda s hitro popularnostjo so na dan prišli tudi prvi madeži iz Quaylove preteklosti. Če pustimo ob strani izvenzakonsko ljubezensko avanturo, ki jo Quaylu očitajo njegovi politični nasprotniki, pa je mnogo več prahu vzdignilo Quaylovo dvomljivo služenje vojaškega roka. Po navedbah ameriških časnikov, naj bi se potomec bogate družine iz Indianapolisa s pomočjo vpliv- nih zvez leta 1971 izognil odhodu v Vietnam. S celo vrsto priporočil se je nato vpisal v narodno stražo in tako ostal lepo doma na varnem.

Nič lepše pa ne pišejo o Quaylovi univerzi- tetni karieri. Bil naj bi povsem poprečen študent, ki naj bi se ga na univerzi spominjali le po nje- govem bogastvu, dvoličnosti in brezvoljnosti do študija. O njegovi dvoličnosti pa naj bi prihajale govorice tudi iz same republikanske stranke. Tako je eden vidnejših republikanskih politikov Mark Helmke, ki Dana Quayla pozna že od leta 1976, Bushevega uradnega kandidata za pod- predsednika ZDA ocenil kot nezanesljivega in laž- nivca.

Tragičen obračun roparskega podviga

BONN — Trije roparji, dva moška in ženska, ki so od torka držali v šahu nemško policijo, so končno na var- nem. Žal pa je obračun te odisejade tragičen, saj so med nesmiselnim div- janjem po Nemčiji in Holandski zlo- činci ubili dva talca: komaj 15-letnega fanta in mlado dekle. Med zasledova- njem pa je v prometni nesreči umrl tudi neki policist. Fant, Emanuele De Giorgi, je bil sin italijanskih izseljen- cev po rodu iz Lecceja, in se je kot vsak dan skupaj s sestro Tatiano vra- čal iz šole z avtobusom št. 53. Avtobus in potnikesko roparji zajeli potem, ko jim je spodletel poskus ropa v podruž- nici Deutsche Bank. Ko so roparji za- čeli z orožjem groziti deklici, se ji je brat postavil v bran, streli pa so ga zadel naravnost v glavo.

Na sliki (telefoto AP): eden od ro- parjev s talko, ki je bila ubita v spo- padu s policijo.

V Gradežu skušajo rešiti krizo

Kriza na Občini v Gradežu se je podaljšala za en dan, lahko pa bi rekli, da je tudi en dan bliže komi- sarski upravi. Na včerajšnji seji je občinski svet sprejel na znanje od- stop župana Zanettija in dveh od- bornikov skupine Giustizia e Liber- tà, Giorgia Marina in Maria Davida. To naj bi bil prvi korak menda v zares zadnjem poskusu, da bi se ognili komisarju in razpisu ponov- nih predčasnih volitev. Po več kakor triurni razpravi in enourni prekinit- vi seje so predstavniki PSDI, KD in GL skupščini predstavili predlog o formiranju manjšinskega odbora med KD in PSDI z zunanjo podporo skupine GL.

Predlog, ki so ga predstavniki treh zgoraj omenjenih strank označi- li kot zadnji poskus, pred prihodom komisarja, včeraj ni prodril, zaradi po- mislekov v vrstah KD. Občinski svet se bo sestal spet danes ob 16. uri.

Eden od pogojev je skupen nastop združene ekipe obeh Korej Nepričakovano odprtje Severne Koreje Tudi njeni športniki na olimpiadi?

SEUL — Severna Koreja bi lahko sodelovala na letošnjih 24. olimpijskih igrah moderne dobe, ki se bodo začele čez slab mesec dni v južnokorejski prestolnici. Vse do sedaj so v Pjongjangu vztrajali na grožnji, da jih na olimpijskih igrah ne bo.

Severnokorejski grožnji z bojkotom športa v Seulu so se pridružile še Kuba, Nikaragva, Etiopija, Albanija in Sejšeli. Kljub temu pa je svojo udeležbo na letnih olimpijskih igrah prijavilo rekorno število držav: 161.

Seveda pa Severna Koreja za prihod svojih športnikov v južnokorejsko prestolnico postavlja pogoj — takojšnje srečanje parlamentarcev obeh Korej v obmejni vasi Panmundžon in sprejem sporazuma o »deklaraciji o nenapadanju« med državama.

To so včeraj sporočili dobro obveščeni krogi v Južni Koreji, informacijo pa so potrdili tudi pred-

stavniki prosevernjaških Korejcev na Japonskem. Slednji so znali še povedati, da naj bi športniki obeh Korej nastopili kot ena ekipa, pod skupno zastavo in s skupno himno.

Zastava in himna naj bi ne bili od nobene izmed sedanjih Korej in tudi reprezentanca bi nastopila pod enim izmed starih imen še združene Koreje: ali »Chosen« ali »Koryo«.

Vse pa je odvisno od srečanja parlamentarcev obeh držav, ki naj bi se na prvih pogovorih sešli danes ob 11 uri po lokalnem času (tretja ponoči v Italiji) v obmejni vasi Panmundžon, ki se nahaja v demilitariziranem območju med obema državama ob 38. vzporedniku, po katerem poteka z ravnilom po zemljevidu potegnjena meja med obema Korejama.

Včeraj so v Seulu ves dan potekali pogovori med petimi poslanci skupščine — dvema predstavnikoma

vladajoče stranke predsednika Roo Tae Wooja in po enim predstavnikom treh opozicijskih strank Kim Dae Junga, Kim Young Sama in Kim Jong Pila, ki naj bi v Panmundžonu nastopili s skupnim stališčem na prvem tovrstnem srečanju predstavnikov obeh Korej. Zaenkrat se ve le to, da je vladajoča stranka zadržana do predloga o »deklaraciji o nenapadanju« med obema državama, ki bi naj bila predvsem severnokorejski propagandni balonček, medtem ko so predstavniki opozicijskih strank deklaraciji naklonjeni.

Prosevernokorejski viri na Japonskem so znali še povedati, da Severna Koreja na današnjih pogovorih še ne bo formalno predstavila vseh svojih predlogov. To naj bi storila šele na enem izmed kasnejših sestankov, na katerem naj bi se zbralo bistveno večje število parlamentarcev.

Včeraj v Bocnu sestanek o nujnih varnostnih ukrepih

BOCEN — Po atentatu na električno centralo v Etschu, ki se le za las ni spremenil v tragedijo, so se včeraj v Bocnu sestali podtajnik notranjega ministrstva Postal, načelnik policije Parisi ter predstavniki organov javne varnosti z Južne Tirolske.

Po sestanku je senator Postal izjavil, da so teroristi nevarno izpopolnili svojo strategijo. Na srečanju pa so se dogovorili o raznih varnostnih ukrepih, med prvimi pa bo okrepitev varnostnih sil v okolici Merana in Bocna. Ukrep je nujen tudi zato, ker bo ob koncu tedna prisel na Tridentinsko predsednik Cossiga. Senator Postal je omenil tudi možnost, da bi za atentatorji razpisali tiralo.

Libanon še vedno brez predsednika

BEJRUT — Zaradi nesklepčnosti včeraj niso v libanonskem parlamentu izvolili novega predsednika republike, ki bi moral naslediti Aminu Džemajelu. Kot predvideva libanonska ustava mora biti predsednik republike krščanski maronit, večina krščanskih poslancev pa je bojkotirala včerajšnje zasedanje, ker se ne strinja s kandidaturom 78-letnega Sulejmana Frangieja zaradi njegove odkrite proirske politike. Tak zaplet so že predsedničinim napovedali krščanski voditelji, da pa ne bi bilo dvomov, so enote poveljnika libanonskih sil Džeadžee poskrbele, da so petnajstim poslancem preprečile prihod v parlament. V dvorani je bilo tako včeraj le 38 poslancev (28 muslimanov in 10 kristjanov), potrebni kvorum pa je 51 poslancev. Trenutno ni znano, kdaj bo novo zasedanje parlamenta, v teku pa so mrzlična pogajanja (med ZDA in Sirijo), da bi našli sprejemljivejšega kompromisnega kandidata.

Medtem pa so se včeraj v Bejrutu razširile vesti, da bi lahko džihad eslami v kratkem izpustila tuje talce, predvsem pa predstavnika anglikanske Cerkve Terija Whita.

Na Poljskem sedaj stavka že nad 10 tisoč delavcev Ultimat poljske vlade

VARŠAVA — Val delavskih stavk na Poljskem se širi in včeraj je v njem sodelovalo že več kot 10.000 delavcev. Zahtevajo predvsem višje plače in uradno priznanje neodvisnega sindikata Solidarnost. Stavkajoče je brezrezervno podprl vodja neodvisnega sindikata Solidarnost Lech Waleś.

V Šleziji stavkajo v štirih rudnikih. V Szczecinu ne dela 3.000 pristaniških delavcev, več kot tisoč voznikov mestnega prometa in še neznano število delavcev v ladjedelnici »Gryfia«. Policija pa je preprečila »solidarnostno srečanje« v ladjedelnici »Warski« in zaprla dva aktivista Solidarnosti.

Pričakujejo se tudi stavke med pristaniškimi delavci v baltskem Swinoujciu, severno od Szczecina. V tem mestu so pristaniški delavci in vozniki mestnega prometa že us-

tanovili skupni stavkovni komite. Danes bo v Gdansk v ladjedelnici Lenin »solidarnostno srečanje« delavcev.

Včeraj so na Poljskem objavili tudi stališče politbiroja poljskih komunistov, ki je sicer zasedal že v torek, ko so delavci v rudniku Julijski manifest že stavkali. Vladajoča stranka je ostro obsodila stavkajoče, ki naj bi med drugim hoteli tudi razpad celotnega družbenega življenja na Poljskem. Očitno komunisti sedanje stanje že ocenjujejo enako onemu, ki je bilo v državi pred osmimi leti, ko so morali zamenjati vladno in del partijskega vrha.

Poljski minister za delo pa je včeraj delavcem postavil ultimat. Če se danes stavkajoči ne vrnejo na delo, bodo vlada in uprave podjetij uporabili gospodarske in administrativne ukrepe, ki jih predvideva zakon proti organiziranju in sodelovanju pri »ilegalnih« dejavnostih.

Preprečili jedrsko katastrofo v ZDA

NEW YORK — Predvčerajšnjim zvečer so izklopili edini ameriški jedrski reaktor, ki še proizvaja jedrski material za vojaško rabo. Za ta ukrep so se odločili potem, ko so tehniki ugotovili, da ne morejo več nadzorovati atomske reakcije in so se zbal, da bi prišlo do podobne katastrofe kot v Černobilu. Nepravilnosti so ugotovili že 7. avgusta, toda javnost v ZDA je bila s tem seznanjena šele v sredo, ko so se odločili za prekinitev delovanja jedrskega reaktorja.

Reaktor je skupaj še z dvema istega tipa postavljen v jedrski centrali Aiken na reki Savannah v Južni Karolini, kjer so dolga leta proizvajali ameriške jedrske bombe. Star je 35 let in tehnološko že zastarel, vendar je še aktiven, ker je edini v ZDA, ki z jedrsko fiksijo proizvaja materiale za atomsko orožje. Vse tri reaktorje so izklopili že 20. aprila letos zaradi nekaterih izboljšav na varnostnih sistemih. Toda že takoj pri ponovnem vklopu naj bi prišlo do nesreče (ali do cele vrste nesreč po nekaterih trditvah).

Kot so sporočili iz ameriškega ministrstva za energijo, naj bi tehniki v nasprotju z vsakim varnostnim predpisom, pri poskusu zagona reaktorja, ki ni začel delovati, povečali zagonsko energijo do take mere, da sta temperatura in pritisk v reaktorju začela vrtooglavo naraščati. To so 7. in 8. avgusta storili večkrat, kljub temu pa niso takoj izklopili reaktorja, temveč so to storili šele po večkratnem posvetovanju s tovarno Du Pont, ki je reaktor izdelala.

Glede na pomanjkljive varnostne sisteme in na starost reaktorjev je dovoljena obremenitev znašala le 45% polne zmogljivosti reaktorja, tokrat pa je obremenitev vsakič presegla 60 odstotkov zmogljivosti. Do podobnih preobremenitev, ki so imele potem katastrofalne posledice, pa je prišlo tudi konec aprila 1986 v sovjetski jedrski centrali v Černobilu.

Jović v Iranu

TEHERAN — Glavni poveljujoči mirovnih sil ZN generalmajor Slavko Jović, ki bo nadziral iransko-iraško premirje, je včeraj pripotoval v Teheran, skupaj z 11 jugoslovanskimi oficirji. Posebno letalo generala Jovića je pristalo na mehrabadskem letališču ob 14.40 uri, letalo pa ni priletelo neposredno iz zračnega prostora Iraka v iranskega, ampak je uporabilo koridor preko Turčije.

V izjavi na letališču je general Jović povedal, da je »optimist« glede vprašanja ustavitve ognja. Izrazil je upanje, da bosta državi dobro sodelovali v izvajanju prekinitve ognja na 1200 kilometrih fronte.

11 jugoslovanskih oficirjev je včeraj in danes nadaljevalo pot do svojih položajev v obmejnih območjih Irana. (dd)

Francesca

je po

treh letih šolanja

pripravljena,

da bo četrto

leto delala brez

vsakršnih

težav.

Razlika med Francesco in Claro je v tem, da ima Francesca po treh letih študija na Šoli za poklicne bolničarje diplomu in tudi službo. Clara pa ima trenutno samo diplomu (v okvirju).

Francesca je zadovoljna, ker je vedno prejela brezplačno učbenike in učne pripomočke, ter mesečno štipendijo, kakor vsi študentje na Šoli za poklicne bolničarje. Clara ima namesto štipendije neprespene oči zaradi maturitetnih izpitov (zato se ne more slikati).

Francesci (kdor še ni razumel tega) se štejejo tri leta delovne dobe, ker leta študija na Šoli za poklicne bolničarje se štejejo v pokojninsko dobo. Clari lahko želimo samo mnogo sreče.

Če ste dopolnili šestnajst let in dokončali dve leti višje srednje šole vam svetujemo, da se takoj vpišete v Šolo za poklicne bolničarje v vaši KZE.

Informacije dobite lahko po telefonu.

V spodnjem seznamu je naveden tudi zadnji rok za vpis v posamične šole:

- TOLMEČ - tel. (0433) 21.36
Vpis do vključno 29. julija 1988
- TRST (KZE št. 1) - tel. (040) 77.62.441
Vpis do vključno 13. avgusta 1988
- PORDENON - tel. (0434) 3.11.17
- SAN VITO AL TAGLIAMENTO - tel. (0434) 84.11
Vpis do vključno 20. avgusta 1988
- PALMANOVA - tel. (0432) 92.12.76
- LATISANA - tel. (0431) 51.03.81
Vpis do vključno 29. avgusta 1988
- GORICA - tel. (0481) 8.46.59
- ČEDAD - tel. (0432) 73.07.91
Vpis do vključno 31. avgusta 1988
- TRŽIČ - tel. (0481) 79.00.23
- SAN DANIELE DEL FRIULI - tel. (0432) 95.79.47
- VIDEM - tel. (0432) 49.91
Vpis do vključno 9. septembra 1988

Pripravilo deželno ravnanstvo za higieno in zdravstvo Furlanije-Juljske krajine

Pripravila je razstavo, ki je te dni odprta na Ravanci

Pomembno delo zadruga za razvoj in ohranitev dediščine Rezije

RAVANCA — V nedeljo se je v Rozajanskem domu na Ravanci začel teden rezijanske kulture, ki ga je poleg domačega kulturnega krožka Rozajanski dum in ZTT priredila tudi zadruga Partecipazione e sviluppo (Sodelovanje in razvoj) iz Comegliansa in Rezije. Zadruga je pripravila razstavo obrtnih izdelkov in predmetov, ki bo do te nedelje krasila dvorano Rozajanskega doma. Priprava razstave je bila v bistvu preizkusni kamen za zadrugo, saj je bila to prva večja tovrstna pobuda v Reziji. O razstavi in o delovanju zadruga smo se pogovorili z Luigio Negro, Luwigio Hojskino po domače.

Zadruga Partecipazione e sviluppo je nastala septembra 1986 na podlagi deželnega zakona št. 82 o delu in zaposlovanju. Ima sedež v Comegliansu, poseben urad pa tudi v Solbici v Reziji. Deluje na področju petih tamkajšnjih občin: Rezije, Comegliansa, Ovara, Prata Carnica in Lauca. Njene cilje je mogoče obrazložiti v nekaj skopih besedah: zadruga želi spodbuditi kulturno, družbeno in gospodarsko delovanje v tem hribovitom vzhodnem predelu Furlanije-Julijske krajine.

Luigia Negro Hojskina vodi urad zadruga v Solbici, od koder je tudi doma. Poklicno je turistični izvedenec, saj je dokončala turistično šolo v Lignano, kot mnogi prebivalci te doline pa ima — kljub mladim letom — tudi že izkušnje z delom v tujini: dve leti je v Nürnbergu »delala sladolede«, kot sama pravi tej bivši zaposlitvi.

Prav v tujini je spoznala, kaj pomeni živeti ob doma, kaj ji pomeni Rezija, in kaj živeti in delati doma. Ko se ji je pred dvema letoma ponudila priložnost za delo v domačem kraju, jo je takoj izkoristila in tako postala vodja zadruga za Rezijo.

V začetku je morala šele nastavit delo, kar ni bilo lahko. Pri tem se je oprla na izkušnje, pridobljene v turistični šoli. Opravila je popis domov s prostimi sobami, da bi le tu vsaj pomalem vzklila turistična dejavnost. S tem so jo začeli domačini — ki so po njenih besedah »sprva dokaj rezervirani«

ni« — spoznavati in zaupati v njeno delo. Pomenljiva je bila v tem primeru priprava lanske razstave starih fotografij v Solbici. »Izdali smo razglas za razstavo, zaprosili domačine naj prispevajo svoje fotografije. Odziv je bil sprva mlačen, zadnje tri dni, ko so domačini uvideli, da se bo iz razstave nekaj izcimilo, pa so nas kar preplavili s starimi fotografijami, tako da se je število slik zvišalo od prvotnih 100 na 300!« nam je povedala Luigia Negro.

Letošnja pobuda, priprava razstave obrtnih izdelkov in predmetov, je bila že bolj ambiciozna, saj je zajela celotno področje Rezije. »Na tej razstavi smo želeli prikazati, kaj vse delajo Rezijani v svojem prostem času, s katerimi konjički se ubadajo. To predstavlja v malem veliko bogastvo te doline, in prav je, da tudi drugi spoznajo in začnejo ceniti vse to delo; predvsem pa je važno, da vse te dejavnosti ne gredo v pozabo, da jih ohranimo, in z njimi utrđimo naše korenine.«

MARJAN KEMPERLE

V Rozajanskem domu so razstavljeni domači obrtni izdelki (Foto Kemperle)

Luigia Negro Hojskina

Na Savudrijskem polotoku ugotavljajo škodo po ognjeni ujmi

SAVUDRIJA — Na umaškem sekretariatu za notranje zadeve so zdaj že nekoliko bolj pregledali posledice požara, ki je v torek uničil velik del tukajšnjega rastlinja in povzročil še drugo škodo.

Predvsem so zdaj lahko natančno izračunali, da je zgorelo 326 hektarjev površin in ne 400 hektarjev, kakor so povedali včeraj. Na območju pogorišča je namreč ostalo tudi nekaj »otočkov« rastlinja, ki jim je ognjena ujma prizanesla.

Škodo še seštevajo — samo v mladem borovem gozdičku, ki so ga pred nekaj leti pogozdili, je nastalo menda za 65 milijonov dinarjev škode. Gasilec je zgorelo tudi sedem gasilskih cevi. Zgorela sta dva večja hleva in več kurnikov s perutnino, senika, spravljena krma, drva, kmetijski stroji...

O govoricah, da naj bi zgoreli tudi šotori, v Umagu nimajo uradnih podatkov. Tudi o poškodbah tistih, ki so gasili, nam niso vedeli povedati drugega, kot da si je neki gost pri tem zlomil nogo. Zgorelo je tudi sedem lesenih stebrov električne napeljave.

Komaj pa so ponoči požar pogasili (gasilo je kakih 600 ljudi, veliko več pa je bilo radovednežev), sta dve strelji ponovno povzročili ogenj, ki pa so ga takoj pogasili. Ena strela je treščila in skoraj povsem uničila montažno počitniško hišico pri kraju Soši.

O vzrokih prvega požara nimajo novih podatkov. Vse bolj domnevajo, da je ogenj res povzročilo iskre nje električnih žic, ki so se potem pretrgale in padle na tla. Take okvare električnih žic so možne, so nam še povedali na umaškem sekretariatu za notranje zadeve.

B. Š.

Obala: pred začetkom šolskega leta

Dober dan, šola!

KOPER — Počasi, počasi - toda sigurno - se bliža september in z njim novo šolsko leto. Vse vročine navkljub, ki še zdravim in spočitim krepko greni dobro počutje, je skorajšnji začetek vendarle čutiti. Ni malo tistih, ki so eno ali več šolskih obveznosti prihranili kar za zadnje počitniške dni; so pa tudi razmere tiste, ki silijo v priprave »pet pred dvanajsto«.

Tudi letos se ponavljajo bolj ali manj enake težave z nakupom vsega potrebnega za šolo. Zvezkov in različnih pripomočkov od barvic, copat in šolskih torbic je sicer dovolj, vendar so cene krepko poskočile. Tako je za, denimo, preprosto šolsko torbico potrebno odšteti od 30 tisoč dinarjev naprej; za vstop v prvi razred osnovne šole pa komaj zadostuje sto tisoč dinarjev. Tak nakup pomeni družini, zlasti tistim, kjer je več šolarjev, pravo naložbo. A kaj, ko je, vsaj osnovno izobraževanje, zakonska obveza in je zahtevano treba imeti.

V novo šolsko leto je pot možna le z vsemi učbeniki in delovnimi zvezki. Tudi letos so težave, saj vseh še ni v knjigarnah, za pripravljene pa so cene višje za več kot dvesto odstotkov v povprečju. Kasnijo ali tiskarji ali sestavljavci novih knjig, kajti spreminjanje in dograjevanje solstva narekuje tudi pisanje novih učbenikov in delovnih zvezkov. Medtem ko za osnovno šolo še ni dobiti le posameznih knjig, največ jih manjka za sedmi razred, je v srednjih šolah zaradi prenovljenih programov negotovost še večja. Čakanje in večkratno povpraševanje po manjkajočem le še povečuje gnečo v knjigarnah.

Varčevanje v slovenskem šolstvu, ki so ga že v lanskem šolskem letu narekemale aktualne razmere v domačem gospodarstvu, je zdaj porušilo dobro utečeno prakso izposoje knjig v šolah. Mnoge so učbenike, ki so ostali uporabni več let, kupile same in jih za majhno odškodnino izposojale učencem. Ponekod so se odločali tudi za skupinski in tako cenejši nakup za vse učence, čemur so se zdaj že morali odpovedati. Brez skrbi in velikega izdatka je tako vse bolj znova na učencih in njihovih starših.

Okoli 20. avgusta, odvisno od posamezne šole pač, se bodo začeli popravni izpiti. Ob koncu pa bodo znani tudi natančni podatki o vpisu v prve razrede srednjih šol in o tem, kje še lahko sprejmejo kakšnega učenca. V šestih južnoprimorskih občinah, treh obalnih, v Sežani, Ilirski Bistrici in Postojni so za 1242 osmošolcev razpisali 1894 vpisnih mest v srednješolskih programih, od teh 1264 na Obali. Večina je izbrala že v juniju in doobara napolnila nove prve razrede.

Za kadrovske štipendije, ki jih razpisujejo delovne organizacije, so zainteresirani lahko zapisili do 15. julija, vendar tudi zdaj še ni vse zamujeno. Nepodeljene štipendije bodo namreč še poskušali podeliti možnim kandidatom.

MIRJAM MUŽENIČ

Zmeda med koroškimi Slovenci

CELOVEC — Predsednik koroške deželne vlade je sporočil, da bodo na dvojezičnem ozemlju Koroške zaradi novega zakona o manjšinskem šolstvu jeseni odprli 21 novih razredov. Razen tega bodo nastavili 40 dodatnih učiteljev za otroke, ki so prijavljeni samo k enojezičnemu, nemškemu pouku.

Sporočili so tudi, da je teh 40 učiteljev opravilo predpisane tečaje, 36 med njimi tudi neobvezni tečaj slovenščine, medtem ko trije učitelji slovenščino že obvladajo. Nadaljnje tečaje slovenščine bodo priredili jeseni na pedagoškem inštitutu celovške univerze.

Novi šolski zakon določa uvedbo novih »drugih« učiteljev, ki so službeno in po plači povsem izenačeni z razredniki, dvojezičnimi učitelji. Novih 21 paralelnih razredov pa je predvsem posledica določila, da je pri devetih k dvojezičnemu pouku prijavljenih enakem številu nepripravljenih otrok možno odpreti paralelni razred.

Slišati je proteste, ker na več ljudskih šolah že pregrajujejo

razrede. Predsednik Zveze slovenskih organizacij Feliks Wieser je izjavil: »Konflikt se prenaša v občine, vasi, med otroke, starše in učitelje. S tem hočejo napraviti za grešne kozle lokalne dejavnike, ne pa dejansko politično odgovorne. Zato bi morali vsi občinski odborniki, ki jim je za sožitje in skupno vzgojo, nasprotovati pregrajevanju učilnic.«

V središču Slovenskem vestniku dr. Vladimir Wakounig s celovške univerze med drugim komentira: »Soodgovornost slovenskega parlamentarnega poslanca (Karla Smolleta - op. p.) za novi zakon je našim slovenskim občinskim odborikom spodnesla tla za verodostojno argumentiranje proti ločevanju.«

Predsednik Kluba slovenskih občinskih odbornikov Eric Kumer pa ob tem ugotavlja: »Pedagoški model je vsekakor vnesel veliko zmedo med koroške Slovence, povrh tega pa parlamentarni sklep škoduje tudi samostojnim nastopom na vseh ravneh.«

JOŽE ŠIRCELJ

Izjemno huda suša na Obali

KOPER — Po hudi spomladanski moči, poplavih, toči in rušilni burji je tudi obalno kmetijstvo prizadela še izjemno duha suša, zaradi katere se sušijo celo drevesa. Kot so nam povedali v Agrarii, ki združuje skoraj 1000 kooperantov in zadružnikov, je zaradi vremenskih težav doslej uničenega še skoraj 40 odstotkov pridelka. Končna škoda pa bo tudi v primeru, če bo deževalo v nekaj dneh, še precej večja.

Prizadete so vse kmetijske panoge, najkrajšo pa bodo potegnili pridelovalci vrtnin in vinogradniki. Agraria je nameravala letos odkupiti približno 4800 ton zelenjave. Zaradi nezanimivih odkupnih pogojev so uspeli skleniti le za 4000 ton pogodb, medtem ko bodo zaradi slabih vremenskih pogojev lahko poslali na trg le nekaj manj kot 300 ton zelenjave. Paradižnika so uspeli odkupiti le polovico, kumar pa so pridelovalci obrali celo 60 odstotkov manj, kot so pričakovali.

Nekoliko boljše je letina le na nižinskih, namakanih njivah, ki kljub temu da predstavljajo le desetino vseh površin, dajejo skoraj četrtino pridelka. Čeprav že zmanjkuje vode za namakanje, bo na nižinskih njivah dozorela tudi večina zgodnje jesenske cvetače in druge zelenjave. Vendar bo zaradi razsušene zemlje na okoliških gričih, ki jih ni mogoče pripraviti za sajenje, trg ostal brez večine obalnih poznojesenskih in spomladanskih vrtnarskih pridelkov od cvetač in ohrovt do brstičnega ohrovtu, solate in novih vrst radiča. Da bo škoda še večja, bo verjetno propadla tudi večina že pripravljenih sadik za te povrtnine.

Na sadnem drevju bodo ob slabšem pridelku posledice suše tudi bolj dolgoročne. Tako se sušijo drevesa češenj, mandlji in orehi, skoraj v celoti pa bo uničen tudi pridelek kakija. Breskve so bile letos manj kvalitetne, medtem ko so večino pridelka hruški rešili z namakanjem. Močno prizadeti so tudi nasadi jagod, ki jih letos zaradi razsušene zemlje ne bodo mogli več povečati. Seveda pa obalne kmete najbolj skrbi usoda vinogradov. Na višjih legah listje na trtah že rumeni in odpada, tako da na slabših terenih na njih ostajajo le drobne, redke grozdne jagode. Dramatičen je tudi položaj v hlevih, saj so kmetije ostale brez večine travno-detaljnih mešanic in koruznih silaž, tako da marsikje že načenjajo krmilne zaloge, ki so po prvih košnjah pripravili za zimo. Če bodo na Obali hoteli obdržati dosedanj stalez živine, bodo morali čimprej zagotoviti krmo od drugod in živinorejcem pomagati pri pokrivanju dodatnih stroškov.

JANEZ ODAR

Na pobudo beneškega župana Antonia Casellatija

Župani z obeh bregov Jadrana proti algam

BENETKE — Po besedah tudi dejanja? O morskih algah, ki so v zadnjih tednih prekrile Severni Jadran in dejansko onemogočile kopanje, je bilo v zadnjem času prelitega veliko črnila. Casopisi dan za dnem poročajo o pojavu, izvedenci skušajo ugotoviti vzrok tako nenormalno izobilnega cvetenja, dermatologi in zdravniške službe ugotavljajo, ali alge in sluzasta tekočina, ki jo izločajo, škodijo človeku. Turistični delavci se zaskrbljeni vprašujejo, kako bodo speljali sezono in se obupani obračajo k nebu v upanju, da bi veter in morebitni dež pomagala k odpravi pojave. Postopno pa se, kot kaže, pripravljajo na ukrepanje tudi upravitelji.

Novoizvoljeni beneški župan Antonio Casellati, ki se je v začetku tedna vrnil v Benetke po obisku v Istri, je dal pobudo za sestanek županov vseh obmorskih občin Severnega Jadrana od izliva Pada do skrajne konice Istre. Župani naj bi na srečanju preučili stanje in skupno pritisnili na italijansko ter jugoslovansko vlado, da nekaj ukreneta v zaščito Severnega Jadrana. Od čistosti morja je namreč v veliki meri odvisna tudi gospodarska usoda občin, saj je turistični izkupiček zelo pomembna postavka v bilanci vseh teh občin. Ob turizmu je treba upoštevati še vse ostale gos-

podarske veje, ki so neposredno ali posredno vezane na morje, in seveda vrednost naravnega okolja.

Obseg pojava, ki je letos pokvaril počitnice marsikateremu domačinu in tujemu gostu, je pričal beneškega župana Casellatija, da je treba nekaj ukreniti. Od tod zamisel o zborovanju vseh zainteresiranih županov. Pobuda sicer ni povsem nova (pred časom so nekaj podobnega priredili v Riminiju), vendar je nedvomno zelo pomembna tako zadi obsega področja, ki mu je namenjena, kot zaradi dejstva, da sili k vse večjemu in tesnejšemu sodelovanju med Italijo in Jugoslavijo.

Casellati bo v nekaj dneh izoblikoval poziv in vabilo, ki ga bo poslal kolegom, medtem pa je že seznanil sredstva množičnega obveščanja z zamisljo tudi v upanju, da bo s to potezo vsaj delno rešil »image« beneške uprave, ki se v teh dneh spoprijema z algami in s prav tako nevšečnim pojavom mrčesa, ki je prisilil prebivalce nekaterih predelov k zatemnitvi črti.

Casellati jeva pobuda bo nedvomno imela pozitiven odziv županov severnojadranskih občin. Upravitelji, ki so bili telefonsko dosegljivi, so se po-

hvalno izrazili o zamisli, čeprav so dodali, da bodo lahko dali podrobnejšo oceno le, ko bodo uradno in podrobneje seznanjeni z iniciativo. Vsi se dobro zavedajo, da je Severni Jadran hudo bolnik, ki potrebuje nujnega zdravljenja, sicer bo v kratkem času obsojen na smrt. Župani italijanske strani tudi ugotavljajo, da občine nimajo ne dovolj moči ne pristojnosti, da bi same reševale problem, menijo pa, da bi skupen poziv italijanskih in jugoslovanskih županov imel tolikšno politično težo, da bi prisilil Rim in Beograd k dogovarjanju in k ukrepanju. Pozitivno so zamisel ocenili tudi na jugoslovanski strani. »Čeprav nimamo še uradnega vabila,« nam je izjavil predsednik izvršnega odbora kopske občinske skupščine Vergan, »z zadovoljstvom sprejemamo zamisel in smo pripravljeni sodelovati. O problemu nisem še govoril s kolegi ostalih obalnih občin, vendar sem prepričan, da se bodo tudi oni odzvali vabilu beneškega župana.«

O problemu alg bo prihodnji teden minister za okolje Rufolo razpravljajal z odborom dežele Emilije-Romagne, vrsto srečanj in sestankov pa so sklicali tudi v Markah.

VOJMIR TAVČAR

Ob 70-letnici priključitve Trsta in Gorice

TRST — Deželna uprava FJK name-rava proslaviti 70. obletnico priključitve Trsta in Gorice k Italiji z nekaterimi pobudami pretežno kulturnega značaja. Kot pravi deželni podpredsednik Carbone v tiskovni noti, se bo dežela spomnila obletnice s tremi posegi: preuredila bo gledališči Verdi v Trstu in Gorici, ki predstavljata — je dodal Carbone — »najpomembnejši simbol irendentizma in se še danes identificirata s »kulturnim srcem« obeh mest«. Tretji poseg pa se nanaša na izdelavo načrta FIO za grad v Gradišču ob Soči in za ustanovitev dokumentacijskega centra o prvi svetovni vojni. »S temi posegi — je še dodal Carbone — namerava deželni odbor prispevati ne samo k obujanju spomina na zgodovinski dogodek, ampak namerava tudi pozitiviti tiste vrednote in ideale, ki motivirajo celo državo za priključitev teh krajev matični domovini.«

Direktor Esposito zagotavlja, da so dvojezični obrazci povsod na razpolago Kako poteka vlaganje prošelj za dodelitev bencina po nižani ceni v tržaški pokrajini

»Dvojezični obrazci? Z njimi bi ne smelo biti nikakega problema. Živimo pač na dvojezičnem območju in naravno je, da smo jih pripravili tudi za dodelitev bencina po neobdavčeni ceni. Poleg italijanskih bi morali biti na razpolago povsod tam, kjer je v tržaški pokrajini mogoče vlagati prošnje, se pravi na županstvih okoliških občin, v izpostavah tržaške občinske uprave in — izključno za podjetja — v uradih avtomobilskega kluba ACI v Ul. Cumano 2.«

Tako odgovori mladi in prijazni direktor podjetja "Trieste benzina agevolata" Paolo Esposito, ko ga na osnovi pritožb nekaterih naših bralcev vprašamo, ali so dvojezični obrazci res na razpolago vsem, ki bi se jih želeli poslužiti pri sestavljanju prošelj za dodelitev bencinskih bonov po nižani ceni. Esposito sicer ne izključuje možnosti, da bi jih v kakem uradu kdaj zmanjkalo. Zagotavlja pa, da bi to v vsakem primeru bila pomanjkljivost, ki bi jo uradniki morali nemudoma odpraviti. Na direktorja podjetja, ki bo po nalogu Tržaške trgovinske zbornice skrbelo za razdeljevanje bencinskih bonov v naši pokrajini, pa smo se mimo dvojezičnih obrazcev obrnili zato, da bi zvedeli, kako sploh poteka vlaganje prošelj, saj gre za stvar, ki zadeva veliko število ljudi in torej vzbuja veliko zanimanja. Povrh se naglo bliža 10. september, se pravi dan, ko bo zapadel rok za vlaganje prošelj.

Najprej naj poudarimo, da imajo na osnovi zakona pravico do bencina po nižani ceni družine in podjetja, ki imajo stalno bivališče oziroma sedež v tržaški pokrajini. Poleg tega pa morajo prosilci biti lastniki avtomobilov in morajo v svojih prošnjah navesti tudi podatke o vozniskem dovoljenju voznika ali vsaj enega izmed voznikov zadevnega vozila. Ob tem velja opozoriti, da se obrazci za družine razlikujejo od onih za podjetja. Razlikujejo se že po barvi, saj so prvi svetlo zeleni, medtem ko so drugi svetlo

rjavi. V primeru, da gre za družine, je treba prošnjam priložiti družinski list (ob tem naj poudarimo, da je za birokracijo "družina" to, kar ima takšen status v občinskih matičnih uradih), medtem ko morajo podjetja priložiti nekoliko obsežnejšo dokumentacijo, ki je natančno opisana v navodilih za izpolnitev obrazcev. V teh navodilih, ki so tudi napisana v italijanski in slovenski, je sploh natančno pojasnjeno vse, kar mora prosilec vedeti za pravilno sestavljanje prošelj.

»Dovolite mi, da prosilec preko vašega časopisa izrazim nekaj priporočil,« pristavi direktor Esposito. »Najprej bi bilo zaželeno, da bi ne jemali celih šopov obrazcev, ki jih potem ne bodo uporabili. Zaželeno bi nadalje bilo, da bi prošnje sestavljali doma in ne v uradih, v katerih se že tako gnete veliko ljudi. Prošnje je seveda treba skrbno sestaviti in sicer v skladu z navodili, ki so priložena obrazcem. Naj s tem v zvezi med drugim poudarim, da ni dovoljeno zaprositi za bencinske bone za vozila, ki si jih priskrbimo z leasingom. V primeru novih avtomobilov in zamenjave lastništva vozil je mogoče voznisko knjižico nadomestiti z ustreznimi potrdili avtomobilskega kluba ACI in avtomobilskega registra PRA, a ne s tistimi, ki jih izdajajo avtomobilске agencije. Posebej naj še omenim problem invalidov. Do posebnih dodelitev bencina po neobdavčeni ceni imajo pravico vojni in delovni visokostopenjski invalidi, ne pa civilni. To preprosto zato, ker se bomo vsaj za letos držali pravil, ki že leta veljajo na Goriškem. Kako bo v prihodnje, bomo še videli, sicer pa smo vedno pripravljene reševati izredne primere s posebno pozornostjo.«

Prošnje je treba vložiti tam, kjer je mogoče dvigniti obrazce, se pravi v ustreznih uradih na županstvih okoliških občin, v izpostavah tržaške občinske uprave in — izključno podjetja — v uradih avtomobilskega kluba ACI. Ob vlaganju prošelj morajo prosilci pokazati uradnikom voznisko dovoljenje in voznisko knjižico, ki sta navedeni v prošnji.

Po podatkih Trgovinske zbornice je na Tržaškem približno 115 tisoč družinskih jeter in kakih 15 tisoč podjetij, kar pomeni, da je skupno okrog 130 tisoč potencialnih upravičencev za dodelitev bencina po neobdavčeni ceni. Dejansko pa jih bo za ta bencin zaprosilo in ga dobilo veliko manj. Doslej je vložnih prošelj okrog 30 tisoč (tržaška občinska uprava je do včeraj v ta namen izdala natanko 22.756 družinskih listov), na koncu pa jih bo prav gotovo precej manj kot 100 tisoč. Od njihovega števila je vsekar odvisno, koliko bo prišlo bencina na družino oziroma na podjetje, saj ga je po zakonu na razpogo 55 milijonov litrov na leto. Po računih Trgovinske zbornice naj bi vsak prosilec dobil od 700 do 800 litrov.

Toda kako bo upravičenec konkretno prišel do tega bencina? »Na bencinskih črpalkah se bo moral predstaviti s posebnimi boni, ki jih bo prejel na osnovi prošnje v pristojnih uradih občin oziroma avtomobilskega kluba ACI,« pojasnjuje direktor Esposito. »Bone pa bo treba dvigniti v dveh fazah, in sicer prvi del v dneh od 26. septembra do 22. oktobra, drugi del pa v dneh od 21. novembra do 10. decembra 1988.«

Kaj pa kontrola? Ste gotovi, da bo bencin prejel, kdor bo imel do njega res pravico? »Tudi za to smo poskrbeli,« odvrne Esposito v tonu, ki odraža ponos. »Družba "Informatica Friuli-Venezia Giulia" pripravljala nalašč za nas program, s katerim bo mogoče takoj ugotoviti, če se je v sezname upravičencev kdo prikradel. Dovolite mi, da pri tem posebej pohvalim službenca Trgovinske zbornice Luciana Stuparicha, ki se je za izboljšanje učinkovitosti nadzornega sistema res potrudil.« (mb)

Drevi v Prosvetnem domu O evropskem tržišču na prazniku Unità in Dela na Opčinah

Drevi ob 20. uri bo v prostorih Prosvetnega doma na Opčinah okrogla miza, ki bo v okviru praznika glasil Unità in Delo openske sekcije KPI posvečena gospodarskemu razvoju evropskega tržišča v letih '90. Razprave z naslovom »1992 — skupno evropsko tržišče! Kaj bo navedena za ekonomske dejavnike?« se bosta udeležila komunistični evropski poslanec Giorgio Rossetti in podpredsednik Združenja tržaških industrijcev Araldo Franco Romano, ki bosta odgovarjala na vprašanja časnika Piccola in Primorskega dnevnika. »Javnemu intervjuju« bo sledila razprava s predstavniki raznih gospodarskih kategorij in s pokrajinskimi voditelji industrijskih, obrtniških in drugih združenj.

Izidi loterije nabrežinskega praznika KPI

Na nedavnem prazniku komunističnega tiska v Nabrežini so imeli tudi srečolov. Zrebanje je bilo 15. avgusta, srečo pa so svojim lastnikom prinesle naslednje številke (po navedenem vrstnem redu): 2839, 3100, 2668, 3645, 1069, 07976, 08552, 4108, 2919, 07668. Nagrade lahko izžrebanci dvignejo v uradu INCA-CGIL v Nabrežini (Trg. sv. Roka, tel. 200036), in sicer po 22. avgustu. Urad posluje v ponedeljek med 9. in 12. uro ter v četrtek in petek od 15. do 18. ure.

Tudi druge razstave imajo dober uspeh Velika pozornost Fabianiju

Čudoviti Maks — tako bi ga lahko imenovali, ko bi bil filmski zvezdnik — je v tržaški poletni vremenski in kulturni suši doživel pravi uspeh. Velika Fabianijeva razstava v konjušnici Miramarskega gradu, ki jo je pod naslovom »Nove meje v arhitekturi« priredila Pokrajina Trst, je namreč privabila veliko število obiskovalcev. Ti so si z radovednostjo in užitkom ogledali načrte znamenitih Fabianijevih stavb, posejanih po Srednji Evropi, skice in risbe, dnevnike ter knjižne izdaje in nenazadnje njegove enkratne izume leonardovskega kova.

Razstavo je doslej obiskalo več kot 5.500 oseb, to je povprečno sto na dan. Obiskovalci so bili večinoma tujci, saj imajo Tržičani še do 30. septembra čas, da si ogledajo to prvo veliko razstavo, ki jo Trst posveča temu svojemu duhovnemu sinu. Razstavo pa bodo organizatorji zaradi njenega prodornega uspeha verjetno še podaljšali. Že lani so namreč ob Pulitzerjevih razstavah opazili, da so Tržičani odložili obisk razstave na hladnejše dneve. Tokratna razstava je opremljena s trojezičnimi podnaslovi in prospekti — v italijanski, slovenski in nemščini — in z obširnimi katalogom, ki je doslej izšel samo v italijanski in pri katerem so sodelovali strokovnjaki iz Slovenije, Italije in

Avstrije. Razstava je odprta vsak dan od 10.30 do 18.30.

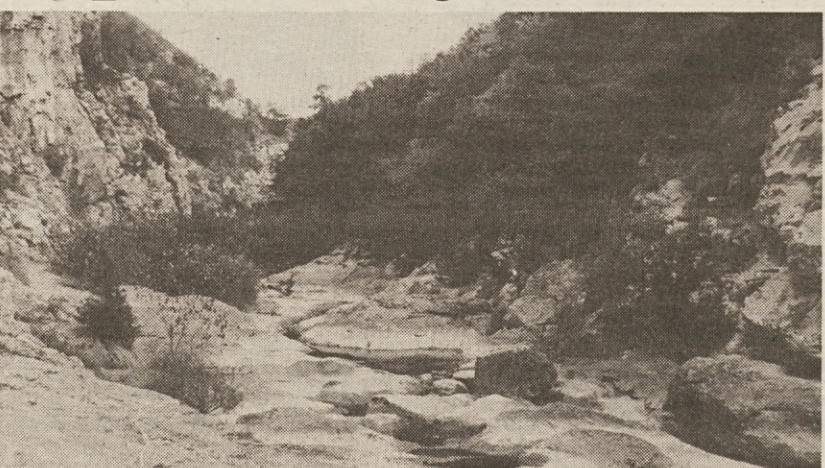
Če je arhitekt Srednje Evrope pritegnil tolikšno pozornost, pa so tudi ostale večje razstave, ki so jih med poletjem priredili v naši pokrajini, privabile veliko obiskovalcev, kar priča, da si Tržičani ob osmicah, šagrah in drugih zabavah želijo tudi kulturne hrane. Velik odziv je na primer imela razstava »Človek in les«, ki jo je v Kraškem muzeju v Repnu priredil Odsek za zgodovino pri NSK v sodelovanju s pokrajinskim odborštvom za kmetijstvo. Razstava bo odprta do 23. oktobra in sicer od ponedeljka do petka od 17. do 20. ure, ob sobotah in nedeljah pa od 16. do 21. ure.

Dober odziv ima tudi razstava orožja in drugih predmetov iz zapuščine Diega de Henriqueza, ki so jo 27. februarja odprli na Gradu sv. Justa. Razstavo si je do vključno 31. julija ogledalo 10.700 ljudi, grad pa je v istem razdobju obiskalo 15 tisoč oseb.

Naj na koncu zapišemo, da ima tudi prireditelj Luči in zvoki, ki so jo uvedli po enoletnem premoru, velik uspeh. V prvih dveh tednih v avgustu (predstavo so začeli predvajati s 1. avgustom) so bili listki vedno razprodani, tako da nameravajo povečati število predstav v italijanskem jeziku.

Kaj se dogaja v suhi strugi Glinščice?

S prvim dežjem se bodo raki vrnili

(Foto Križmančič)

Suša, ki pesti Trst in njegov okoliš, je prizadela tudi dolino Glinščice. Del reke Glinščice se je posušil, nekaj vode je ostalo le v rečnih tolmunih. Ko pa se tudi ti posušijo, začnejo umirati rečni raki, kar domačine precej skrbi. Stopili smo zato do odbornika za okolje občine Dolina Stojana Sancina, da bi od njega izvedeli, ali je življenje rakov res ogroženo.

Izvedeli smo, da se tak položaj v sušnih obdobjih redno ponavlja, da del Glinščice izhlapi ob vsaki suši. Kadar pretok vode ni večji kot 2 litra na sekundo, reka ponikne v tolmunu pod »velikim sopotom« (slapom) in se delno umakne iz struge. Pojavi se spet približno 300 metrov nižje, iz tako imenovanega »izvira nimfe«.

Kadar je količina vode v Glinščici manjša (kar se letos dogaja), se reka

spet prikaže šele 700 metrov od »velikega sopota«, in sicer pri »Krnalu« (izvir Glinščice pred Boljuncem). V tem delu ostanejo samo tolmuni, polni stoječe vode. Tolmun pod »malim sopotom« (malim slapom) se kaj kmalu posuši, ostali pa postopoma presahnejo. Tako začne rakom primanjkovati življenjskega prostora. Poleg tega postane zaradi umiranja alg voda v mlakah umazana. V desetih letih pride do tega povprečno dvakrat ali trikrat. Sancin zagotavlja, da bo s prvim dežjem reka spet narasla, voda se bo očistila in raki se bodo spet razvijali.

V dolini Glinščice je lov na rake prepovedan, kar po Sancinovem mnenju vpliva na njihovo izumiranje. Zaradi pomanjkanja hrane si namreč raki vzajemno škodijo. Po njegovem bi torej bilo dobro, ko bi spet dovolili lov na rake, sicer le domačinom. Poleg rakov živi v Glinščici več vrst manjših bitij. Združenje za športni ribolov je pred leti skušalo v reki zarediti postrvi (kar zakon dovoljuje), kmalu pa so uvideli, da so te ribe začele ogrožati življenje drugim rečnim organizmom, saj se postrvi pretežno hranijo prav z raki. Pred nekaj leti so tako na nekaterih krajih v reko spustili električni tok, ki je postrvi omrtvilil, vendar vseh niso ujeli. Sancin zato upa, da bo tokratna suša dokončno odpravila postrvi. (ag)

Gastronomski predlogi po telefonu

Ledvice s paradižnikom in »rigojanci«

Celo največji italijanski ali francoski kuhinjski "chef" bi v taki vročini, kakršno smo imeli v preteklih dneh (36 stopinj Celzija), zašel v težave. Vročina ne jemlje samo apetita, pač pa tudi domišljijo, še zlasti, če jo je mogoče uresničiti edino v vroči in soparni kuhinji. Zato ni nič čudnega, če se gospodinje in moški, ki se ukvarjajo z gospodinjstvom, kaj radi odreka kuhinjskim mukam in se — vsaj ob uri kosila — zadovoljijo s hladnim obrokom. Če težave z apetitom zvečer zaradi nastopajočega nočnega hladu nekoliko popustijo, pa so tiste z domišljijo nekoliko hujše, zlasti če se "zadovoljimo" samo s našo krajevno kuhinjsko tradicijo, ki nam običajno nudi precej težko prebavljive recepte. Zato je vsaka pomoč v tem smislu precej dragocena, hkrati pa je lahko tudi zabavna. In če nimamo volje brskati po kuhinjskih knjigah ter iskati primerne "poletne" recepte, lahko zavrtimo telefonsko številko 199 in služba SIP za kuhinjske recepte nam bo posredovala nekaj zanimivih nasvetov.

Po telefonu bomo tako slišali bogato izbiro receptov, od dietnih do mednarodnih, "hitrih" in tradicionalnih deželnih, včasih pa se jim lahko celo posmejemo. Tako so pred nekaj dnevi na primer uvrstili med dietne recepte rezance z bučkami, ki so vse prej kot lahka jed, saj je napovedovalka na koncu pristavila, da gre za »okusno, a težko prebavljivo in visokokalorično jed, ki ni priporočljiva tistim, ki imajo težave z linijo, saj vsak obrok vsebuje 1030 kalorij«. Rezanci z bučkami pa so vsekakor okusni, zato smo si recept izpisali.

Za eno osebo potrebujemo: 100 gramov jajčnih rezancev, 100 gramov bučk, žlico moke, 30 gramov slanin, žlico ribanega parmezana, kosček masla, sol in olje. Najprej po dolgem (na palčke) zrežemo bučke, jih povaljamo v moki in ocvremo v olju. Posebej popražimo slanino, ki smo jo zrezali na kocke. Ko slanina porumeni, jo odstavimo z ognja. Posebej skuhamo rezance in jih nato obelimo z bučkami in slanino ter posujemo s parmezanom.

Drugi, tokrat res dietni recept, so telečje ledvice s paradižnikom, ki vsebujejo 295 kalorij na porcijo. Za vsako osebo potrebujemo 100 gramov telečjih ledvic, 100 gramov zrelih paradižnikov, kosček čebule, nekaj peteršiljevih lis-

tičev, pol kozarca belega vina, žlico olja, sol in poper. Ledvice najprej tanko zrežemo in jih postavimo v toplo in slano vodo, iz katere jih bomo vzeli šele, ko se bo voda ohladila. Medtem bomo popražili čebulo v olju in ji dodali zrezane in olupljene paradižnike. Omako bomo kuhali približno četrt ure, nato pa ji bomo dodali ledvice in vse skupaj zalili z vinom, popoprali in osolili ter kuhali na zmernem ognju. Preden ledvice serviramo, jih posujemo s sesekljanim peteršiljem.

Tistim, ki nimajo veliko časa za kuhanje, pa svetujemo naslednji hiter recept, ki ga bomo pripravili v 40 minutah: jajca s cikorijo in sirom. Za štiri osebe potrebujemo poldrugi kilogram cikorije, sesekljano čebulo, šest jajc, štiri žlice olivnega olja, kosček pikantne rdeče paprike, tri žlice ribanega parmezana, dve žlici ribanega ovčjega sira, sol in poper. Cikorijo je treba oprati pod tekočo vodo, skuhati v slani vodi, odcediti ter ožeti. V ponvi z oljem in papriko bomo nalahno popražili čebulo, nato pa bomo dodali cikorijo ter jo osolili in popoprali. Nato bomo dodali riban ovčji sir in jajca, vse skupaj pa bomo dobro zmešali. Nazadnje bomo nasuli še parmezan. Preden jed serviramo, moramo odstraniti papriko.

Na koncu pa naj vam predlagamo še recept, ki ga je posredovala tržaška restavracija Al granzo. Gre za okusno slaščico, ki se imenuje »rigojanci« in ki bo všeč vsem sladkosnedcem, posebno pa otrokom, ki ljubijo čokolado. Priprava slaščice je dokaj preprosta, jed je precej mastna in visokokalorična, tako da ni priporočljiva tistim, ki imajo težave z linijo. Za slaščico potrebujemo krhko testo, 50 gramov kakava, pol litra smetane, 100 gramov sladkorja in tekočo čokolado. Testo bomo spekli v pečici in ga nato zrezali na dva dela, saj bomo iz njega pripravili nekakšne kremšnite. Smetano bomo stekli s sladkorjem in kakavom, to sladko zmes pa namazali na polovico spečenega testa. Drugo polovico bomo prekrili s stopljeno čokolado ter z njo pokrili prvo polovico testa. Slaščico bomo zrezali na pravokotnike, ki naj bi bili široki približno tri centimetre in dolgi deset, servirali pa jo bomo z belim sladkim vinom tipa verduzzo.

Letos je na cestah umrlo najmanj 77 oseb, več kot dva tisoč pa je bilo ranjenih

Po številu prometnih nesreč je Trst na samem vrhu najbolj nevarnih mest

Čeprav se vsi, ki smo po delovni dolžnosti prisotni ob prometnih nesrečah (zdravniki, bolničarji, možje postave, gasilci in črni kronisti) obnašamo na videz ravnodušno, včasih celo cinično, je v nas velika tesnoba. Hudo je gledati mrtvo, negibno telo, v katerem je pred nekaj minutami prekipelo življenje. Hudo je misliti na starše, ki bodo čez nekaj minut zvedeli za smrt svojega sina ali hčere. Na ženo, ki je pravkar postala vdova, na otroka, ki je ostal brez matere ali očeta ...

Vemo, da se prometna nesreča lahko pripeti vsakemu od nas, vemo pa tudi, da jo največkrat zakrivi človeška napaka. Dovolj je sekunda, in najhujše se je že zgodilo. Po nesreči ni več časa za popravljanje. Kdor jo je preživel, nosi to breme za vse življenje. Serija člankov, ki jo začnemo danes, ima predvsem ta namen: da bi bilo vedno manj nesreč in vedno manj ljudi, mladih ali priletnih, ki bi to breme morali nositi. Radi bi prebili tisto klasično obrambo, češ, mene se to ne tiče, meni se nesreča ne more pripetiti. Upamo, da nam bo to uspelo z izčrpano informacijo o značilnostih prometnih nesreč in njihovih najpogostejših vzrokih, pa tudi s pričevanji strokovnjakov, zdravnikov in sodnikov, ki se po ključno ukvarjajo s to problematiko.

Poglejmo najprej statistično plat.

Po številu nesreč je naše mesto na ravni Neaplja in Rima, torej na samem vrhu najbolj nevarnih mest. Tako prča lestvica, ki so jo vsedrjavne zavarovalne družbe sestavile pri računanju premij za zavarovanje osebnih avtomobilov. Če hočemo imeti konkretne uradne podatke o prometnih nesrečah v naši pokrajini, pa naletimo na velike težave. Predvsem zato, ker opravljajo izvide nesreč tako karabinjerji kot mestni redarji in agenti prometne po-

licije. Vsi ti organi vodijo samostojno evidenco, nekateri celo po posameznih področjih. Birokratskim težavam in dopustniškemu času navkljub smo to sliko skušali sestaviti.

Edini, ki imajo podatke za vso pokrajino, so agenti prometne policije. Letos (do 15. avgusta) so opravili 2.484 izvidov prometnih nesreč; v njih je umrlo 66 oseb, 1.896 pa je bilo ranjenih. Če te podatke primerjamo z lanskimi v istem obdobju, lahko ugotovi-

mo, da je bilo letos 562 nesreč več, število ranjencev pa se je povečalo za 307. Pri tem je zadovoljivo dejstvo, da je letos padlo število mrtvih, saj so jih agenti prometne policije našli lani devet več. Poglejmo sedaj podatke, ki nam jih je nudil statistični urad Občine Trst, ki zbira podatke vseh prometnih nesreč. Sezimo najprej po podatkih za leto 1986: prometnih nesreč je bilo 3.775, ranjenih 1.829, mrtvih 28; lani so zabeležili 3.796 nesreč, v njih se je raniilo 1.991 oseb, umrlo pa 11. Za tekoče leto so na razpolago podatki do maja; v prvih petih mesecih so zabeležili 1.988 nesreč, 841 ranjencev in 15 smrtnih primerov.

Te podatke, ki veljajo za tržaško občino, smo skušali dopolniti s podatki, ki so nam jih posredovali karabinjerji. V Devinsko-nabrežinski občini so letos (do 15. avgusta) zabeležili 242 nesreč, v katerih je bilo 182 ranjenih, šest oseb pa je izgubilo življenje; v miljski občini so zabeležili 221 nesreč, 173 ranjenih in en smrtni primer, v tržaški občini pa 287 nesreč, 202 mrtva in štiri smrtni primere.

Podatki so vsekakor delni in nepopolni, vendar vseeno zgovorni: od januarja letos je na naših cestah izgubilo življenje najmanj 77 oseb, več kot dva tisoč pa je bilo ranjenih.

N.F.

Pred obnovo pogajanj

Tudi politika doživlja popoln poletni zastoj

Kot veliko Tržčanov je tudi tržaška politika te dni na počitnicah. Po junjskih upravnih volitvah in po prvih neuspelih poskusih hitre obnove krajevnih uprav se je velika večina tukajšnjih političnih voditeljev podala na bolj ali manj zaslužen oddih, ki bo trajal še najmanj do prihodnjega tedna, za marsikoga pa celo do konca meseca.

V začetku septembra, kot je znano, bi se morala spet sestati tržaški pokrajinski in občinski svet. Ker pa so prav počitnice zavrlje ali docela ustavile vsakršno politično dogovarjanje, se že slišijo namigi na možnost odložitve obeh sej v pričakovanju sporazuma o sestavi novih večin oziroma o obnovi starih.

Avstg, skratka, ni privedel do bistveno novih elementov v zapletenih prigradah tržaških krajevnih uprav. Dva glavna sobesednika, Krščanska demokracija in Socialistična stranka, pravzaprav še nista imela uradnih srečanj na pokrajinski ravni, tako da dokaj oddaljena stališča obeh strank nikakor niso bližja. Glavno jabolko spora je torej še vedno župansko mesto, ki ga demokristjani zahtevajo za svojega glavnega kandidata Franca Ricchetti, medtem ko socialisti postavljajo poudarek na trdnosti zavezništva in na programu novih uprav ter vsaj za zdaj nočejo ničesar slišati o ugodnih kandidaturah. Lista za Trst pa se za zdaj tišči nekam sramežljivo v ozadju: po eni strani si še vedno blaži rane pekočega volilnega poraza, po drugi pa se ji nikamor ne mudi, ko pa njen predstavnik še vedno zaseda župansko mesto in ga bo zasedal vse do takrat, dokler ne bodo druge stranke našle sporazuma o bodočih upravah.

Toda prav zadnje poteze župana Staffierija — o nekaterih izrazito protislovensko usmerjenih smo v prejšnjih tednih obširno pisali — bi terjale večjo naglico pri dogovarjanju o novih odborih. Poleg tega položaj na Občini in Pokrajini pogojuje tudi razvoj političnih odnosov v dveh pomembnih okoliških občinah, v Nabrežini in v Miljah, kjer bodo morali do konca septembra odobriti občinski proračun, vendar nobena od obeh uprav ne razpolaga z večino glasov v občinskem svetu. V Nabrežini napovedujejo sperto ali vsaj premirje med Krščansko demokracijo in Slovensko skupnostjo na eni strani ter socialisti na drugi, kar naj bi privedlo do ponovnega vstopa predstavnikov PSI v odbor, ki pa bi ga še naprej vodil župan Brezigar. V Miljah je položaj bolj nejasen: Lista Frausin, ki upravlja občino, se zavzema za razširitev sedanje večine, medtem ko sta se tako Socialistična stranka kot Krščanska demokracija že uradno izrekli za predčasni razpust občinskega sveta in za sklicanje novih občinskih volitev. (tm)

Ponikalnica Reka si utira novo strugo

Ponikalnica Reka, ki pri Štivanu privre na dan z imenom Timava, si je ustvarila novo pot za svoje »podzemsko življenje«. Znano je, da že nekaj let v sušnem obdobju ne ponikne kot običajno pri Skočjanski jami, ampak sedem kilometrov prej, točneje pri Gornjih Vreham. Pojav so opazili že pred nekaj leti. Letošnja novost pa je, da je kamenje zamašilo brezno, po katerem se je reka spuščala v podzemlje in da si je voda poiskala novo pot, tako da je prav v bližini vdrla v dve manjši brezni. Raziskovalci doslej še niso ugotovili, v katero smer si bo voda utrla novo podzemsko strugo.

† Zapustil nas je

Čeleste Daneu

Pogreb bo danes, 19. t. m., ob 12. uri iz mrtvašnice glavne bolnišnice v cerkev sv. Jerneja.

SVOJCI

Opčine, 19. avgusta 1988

Ob smrti dragega očeta izreka Jelki Daneu-Cvelbar in družini iskreno sožalje

odbor Sklada Mitja Čuk

Draga Jelka! Ob smrti nepozabnega tatija ti izražava iskreno sožalje Stanka in Riko

Pobuda Občine Milje

Za čimprejšnjo uresničitve sporazuma ob zaprtju Aquile

Miljska občinska uprava je v tiskovni noti izrazila zaskrbljenost zaradi zamud v uresničevanju načrtov, ki naj bi jih izvedli v zameno za zaprtje žavelske rafinerije Aquila. Ob podpisu sporazuma o zaprtju Aquile so namreč predstavili programe in industrijske načrte, ki pa so v zadnjem času nekako šli v pozabo, saj ni o njih že nekaj mesecev nič več slišati.

Miljska občinska uprava je zato dala pobudo, da bi se vsi podpisniki takratnega sporazuma na ministrstvu za industrijo srečali že v prvi polovici septembra, da bi preverili, kako je z uresničevanjem takratnih obljub. Na srečanju, ki naj bi se ga udeležili predstavniki vlade, dežele in sindikatov, naj bi Monteselli in industrijec Pezzoli konkretizirali načrte, ki so bili samo okvirno predstavljeni ob zaprtju Aquile. Miljska občina je že posegla pri podpredsedniku deželne vlade Carboneju, naj bi v dogovoru z novim deželnim odbornikom za industrijo Sarom dal pobudo za srečanje vseh zainteresiranih strani, ki naj bi bilo najkasneje 15. septembra.

Vpisovanje v univerzitetni tečaj za turistične delavce

Do konca oktobra so v teku vpisovanja v šolo za turistične delavce, ki deluje v okviru tržaške ekonomske fakultete. V šolo se lahko vpišejo vsi, ki so diplomirali na višji srednji šoli ali ki so absolvirali na katerikoli fakulteti. Tečaj traja dve akademski leti, obiskovalci pa bodo morali obvezno prisostvovati lekcijam ter opraviti prakso in pripravniško dobo. Razpoložljivih je 50 mest.

Solanje zagotavlja znanstveno pripravo na področju turističnega gospodarstva in tako daje možnost obiskovalcem, da se usposobijo v dobre poklicne kadre, ki bodo na zasebni ali javni ravni upravljali ali organizirali turistične storitve. Praktično delo s profesorji predvideva poučne obiske in potovanja v Italijo in v tujino, med pripravniško dobo (ki bo trajala vsaj 200 ur) pa bodo študentje opravili prakso pri turističnih ustanovah in podjetjih.

Gasilci radi priskočijo na pomoč ne kličimo pa jih lahkomiselno

Telefon gasilske službe na Trgu Nicolini brni ves dan in večkrat zazvonijo tudi ponoči. Na drugi strani telefonske žice se oglašajo najrazličnejši ljudje, ki včasih s prosečim, včasih pa celo z ukazovalnim glasom zahtevajo pomoč. Le malokrat pa gre za resne in zelo nujne stvari. Ljudje namreč zavrtijo številko 115 tudi za manjše probleme, katerim bi lahko brez večjega truda bili sami kos. Mnogi ne pomislijo, da s tem odvezajo stalni gasilski službi prepotrebne ljudi.

Če se začne iz stanovanja valiti dim, ker je pozabljena gopodinja pustila lonec na ognju morajo poseči gasilci. Ko začne teči iz pipe voda, ki je nikakor ni mogoče ustaviti, ali če prileti v hišo roj čebel, zavrtijo stanovalci številko 115.

Ljudje se včasih znajdejo v neverjetnih in zelo neprijetnih situacijah. V knjigi Gasilcev, kjer so vestno zabeleženi vsi posegi, je mogoče naleteti na prav zabavne dogodke. Gospodinjam se na primer pogostokrat zgodi, da ostanejo pred zaprtimi vrati. Ko se na hodniku stanovanjske hiše vneto pogovarjajo s sosedo, jim preprih nenadoma zapre vrata pred nosom. Neka žena je pozimi pozno zvečer stopila na balkon, da bi odnesla rože v zavetje in jih tako zavarovala pred ledeno mrzlo burjo. Ker je računala, da bo na burji le nekaj minut, je ostala kar v tanki spalni srajci in kratki volneni jopici. Veter pa je nepričakovano zaprl vrata, tako da jih sploh ni bilo več mogoče odpreti. Ženska je začela klicati na

pomoč, dokler je ni zaslíhal eden od sosedov in poklical gasilcev...

Neprijetno se je moral počutiti tudi možki, ki se je v nekem bančnem zavodu ujel med vrtljiva vrata in ni mogel ne naprej ne nazaj. Gasilci so morali delati dobri dve uri, preden so razstavili težka vrata in tako rešili "ujetnika" iz neudobnega položaja. Pred kakim letom dni so gasilcem telefonirali stanovalci nekega bloka v mestu, ker je voda kar v potoku lila po stopnicah. Poplavo je povzročila okvara v stanovanju v petem nadstropju. Čeprav so gasilci trkali in zvonili, se ni nihče oglasil. Z lestvijo so se povzpeli do stanovanja in odprli vrata, nato pa z začudenjem opazili, da zakonca in njun mali otrok v poplavljenem stanovanju mirno spi.

Po telefonu je večkrat težko ugotoviti, če gre za resno stvar, za malenkost ali celo za neslano šalo. Tudi to se, žal, večkrat dogaja, saj nekatere pobaline strašno zabava, ko gledajo

gasilske avtomobile, ki z vključeno sireno drvijo po cesti. Precej nespametno pa je bil možki, ki jim je med hudim poletnim naliveom telefoniral in jih pozval, naj mu priskočijo na pomoč, ker mu velika luža brani, da bi šel iz bara. Nekaj kmetov jih je v tem sušnem obdobju prosilo, če se lahko pripeljejo z gasilskim avtom in jim zalijejo njivo... Preplašena ženska pa je gasilcem povedala, da sliši na strehi čudno prasketanje. Kasneje se je izkazalo, da je zvok oddajal — muren. To je seveda le nekaj primerov, ki jih gasilci doživljajo vsak dan. Poleg tega, da jih večkrat kličejo za vsako malenkost, pa jih ljudje — hote ali nehoti — večkrat ovirajo pri delu. Hud problem predvsem je malomarnost avtomobilistov, ki puščajo vozila v drugi, če ne celo v tretji vrsti. S širokim gasilskim avtom je zato včasih nemogoče priti do kraja nesreče. Vse to povzroča izgubo dragocenega časa, ki lahko v slučaju hudih nesreč postavi na kocko življenje ljudi.

H. J.

Viviano prepeljali v Trst

Viviano Bukavez, ki se je pred približno tremi tedni hudo ponesrečila na cesti pri Ravenni, so v sredo popoldne z rešilcem pripeljali na oddelek za rehabilitacijo bolnice Santorio pod Obeliskom. Včeraj popoldne je Viviana že sedela s sorodniki na terasi. Dekle je spregovorilo nekaj besed, čeprav z veliko težavo, ker si je v nesreči poškodovala nekatere živčne centre. Desna roka in desna stran obraza sta še negibna, zdravniki pa upajo, da ji bodo z intenzivnim zdravljenjem lahko pomagali. Predvsem pa je v tem trenutku pomembno, da Viviano obišče čimveč znancev. Pogovor s prijatelji bi zelo koristil, saj bi ji pomagal, da bi se spomila vsega, kar so poškodbe živčnih centrov izbrisale iz njenega spomina.

Namen organizacije UIL-Giovani

Želijo pomagati mladim pri iskanju zaposlitve

Običajno je o Trstu govor kot o mestu z največjim številom upokojenecv v Italiji. Problem pomoči in skrbstva ostarelim je res prvenstvenega značaja, prevečkrat pa pozabljam, da obstaja v Trstu zelo resno vprašanje uvrstitve mladih v aktivno življenje. V našem mestu imajo mladi vedno večje težave pri iskanju prve zaposlitve, zaradi brezbriznosti oblasti pa je veliko mrtvilo tudi na področju mladinske kulture. Pomanjkanje perspektiv za bodočnost vodi v brezbriznost, individualizem, osamljenost, zaradi agresivnosti kot reakcije na frustracijo pa tudi v nasilje, nacionalizem in rasizem, kar je tipično za Trst. Vse to pa onemogoča zdravo in popolno izražanje duševnih in intelektualnih zmožnosti mladih.

Že vrsto let nastajajo organizacije, bolj ali manj vezane na politična gibanja in sindikate, ki imajo namen iskati rešitve za težave, ki pestijo nove generacije. Skupina mladih je pred kratkim ustanovila novo organizacijo, ki bo skušala pomagati mladim pri iskanju prve zaposlitve in jih skušala angažirati tudi za raznovrstne prosvetne dejavnosti. Organizacija se imenuje UIL-Giovani (UIL-Mladi), po statutu

pa je nestranska in odprta za vso demokratično mladino. Kljub podpori, ki ji jo nudi Delavska zbornica UIL, skuša biti avtonomna tudi od tega sindikata. Ustanovljena je bila prvega avgusta letos, vanjo pa lahko vstopijo mladi, ki še niso dopolnili devetindvajsetega leta. Nudila bo raznovrstne storitve, predvsem pomoč pri iskanju prve službe, čimbolj popolne informacije o natečajih, prirejala bo tečaje za pripravo na razpisane natečaje itd. Kar pa je posebno pomembno, je to, da bo nudila podporo mladim, ki nameravajo ustanoviti zadrage. Poleg tega pa bo združenje skrbelo tudi za kulturne in prosvetne dejavnosti, prirejalo bo na primer tečaje kinematografije, risanja, grafike ter spodbujalo športne dejavnosti. Predvidena je tudi socialna služba za pomoč mladim, ki so oblekli vojaško suknjo, oporečni kom ter tistim, ki so zasvojeni z mamili. Glavni cilj je torej angažirati čim več mladih ter jih potegniti iz apatičnosti in individualizma, premostiti ideološke pregrade ter skušati rešiti stvarne probleme, kar za mesto, kakršno je Trst res ni malo.

ST. SA.

Sodstvo zaplenilo ciprsko ladjo

Po odloku tržaškega civilnega sodišča so včeraj popoldne zaplenili ciprsko ladjo Europa II, ki je pristala na četrtem pomolu pri Nabrežju Sauru. Zaplenitev je zahtevala pomorska družba Brinnmare iz Brindisija, ker naj bi ji bili lastniki ladje dolžni 250 milijonov lir. Za usodo ladje bo po vsej verjetnosti mogoče izvedeti že danes. Verjetno se bo neprijetna zadeva kmalu razrešila, posebno še, ker je na ladji 42 tujih in italijanskih potnikov, ki so se vkrcali včeraj popoldne. Poleg tega pa je domnevni dolg relativno majhen.

Europa II je ob pristanku izkrcala okrog 140 potnikov, 12 tovornih kamionov in precej avtomobilov. Včeraj so na ladjo stopili novi potniki, turisti, ki so kupili vozno karto za Grčijo. Ladja je bila že skoro pripravljena na odhod, ko se je pojavil odvetnik družbe Brinnmare in pokazal kapitanu odlok o zaplenitvi plovila. Kaže, da podobna usoda grozi še eni ciprski ladji, ki naj bi jutri priplula v Trst.

Kaj več bo verjetno mogoče izvedeti danes. Včeraj, kot kaže, še ni bilo določeno, kateri tržaški odvetnik bo branil interese zaplenjene ladje. Na podružnici pomorske družbe Mar Lines v Trstu, ki zastopa lastnike Europe II, so se spraševali, zakaj so prejel odlok o zaplenitvi šele potem, ko so se vsi potniki vkrcali. Turisti so bili sicer prosti in bi lahko vsak trenutek odšli: vsi pa so se odločili, da ostanejo čez noč na ladji. Poleg potnikov je na Europi II še kakih štiri-deset članov posadke.

Izredni habilitacijski izpiti za šolnike

Sindikat slovenske šole sporoča šolskemu osebju, ki ima pravico doseči stalno mesto po zakonskem odloku št. 140, spremenjenem v zakon št. 246 z dne 4.7.1988, da bodo razpisani izredni habilitacijski izpiti po zakonu 270/82:

- za vrtnice dne 3. oktobra 1988; prošnje bo mogoče vložiti do 2. novembra 1988, pismeni izpit pa bo 25. januarja 1989;
- za nižje in višje srednje šole dne 30. septembra 1988; 5. oktobra po ministrska odredba razobešana na skrbništvu oziroma pri deželni šolskem uradu. Med 6. oktobrom in 4. novembrom bo čas za vložitev prošnje; 13. decembra bo objavljen v Uradnem listu razpored pismenih nalog.

gledališča

GRAD SV. JUSTA
Danes, 19. t. m., ob 21.15 bo na Gradu sv. Justa ponovitev rock opere JESUS CHRIST SUPERSTAR v izvedbi BROADWAY MUSICAL COMPANY iz New Yorka.

V sredo, 24. t. m., ob 21.30 bo nastopil s svojim orkestrom kantavtor PAOLO CONTE.

Predprodaja vstopnic pri UTAT v Pa-sazi Protti.

MIRAMARSKI PARK
Luči in zvoki
Jutri ob 21. uri in ob 22.15 program v italijansčini.

kino

ARISTON - 21.15 L'impero del sole, ZDA 1987, r. Steven Spielberg, i. Christian Bale, John Malkovich, Miranda Richardson, Nigel Havers, Emily Richard.

EXCELSIOR II - Zaprtlo.

EXCELSIOR I - Zaprtlo.

NAZIONALE I - 16.30, 22.00 Sexi Top Model, porn., □□.

NAZIONALE II - 16.30, 22.00 Thunder 3.

NAZIONALE III - 16.30, 22.00 Lo squartatore di Los Angeles, □□.

NAZIONALE IV - 17.00, 22.00 Omicidio allo specchio, srh., □

FENICE - Zaprtlo.

GRATTACIELO - 16.30, 22.15 E.T. L'extraterrestre, fant.

MIGNON - 17.00, 21.15 Miracolo sull'Ottava strada.

LJUDSKI VRT - 21.15 Mannequin.

EDEN - 16.00, 22.10 Brividi caldi sulle labbra di mia moglie, porn., □□.

VITTORIO VENETO - Zaprtlo.

CAPITOL - 16.30 Misfatto bianco, pust., VB 1988; r. M. Radford; i. G. Scacchi, Ch. Dance.

LUMIERE FICE - Zaprtlo.

ALCIONE - Zaprtlo.

RADIO - 15.30, 21.30 Alle mogli piace caldo, porn., □□.

Prepovedano mladini pod 14. letom □ - 18. letom □□

razstave

V TK Galeriji - Ul. sv. Frančiška 20 - je na ogled razstava grafik slovenskih mojstrov.

V konjušnici v Miramarskem parku je odprta razstava z naslovom NOVE MEJE V ARHITEKTURI, ki prikazuje stvaritve arhitekta Maksa FABIANIJA. Urnik: od 10.30 do 18.30.

V Kraškem muzeju v Repnu je odprta razstava CLOVEK IN LES. Razstava bo odprta do 23. oktobra, pripravil jo je Odsek za zgodovino pri Narodni in študijski knjižnici v sodelovanju z odborništvom za kmetijstvo tržaške pokrajine. Urnik: od ponedeljka do petka od 17. do 20. ure, ob sobotah in nedeljah od 16. do 21. ure.

V Palači Costanzl je odprta fotograf-ska razstava o življenju in delu Nobelovega nagradjenca Alberta SCHWEITZER-JA.

izleti

SKD Barkovlje prireja izlet v Kamnik o srečanju ljudskih noš v nedeljo, 11. septembra. Kdor se ga udeleži v noši, ima brezplačno vožnjo in kosilo. Za vpis in informacije tel. 415797.

Devinsko-nabrežinska sekcija Slovenske skupnosti prireja tridnevni izlet v Makedonijo od sobote, 10. do ponedeljka, 12. septembra 1988. Potovanje bo z letalom in avtobusom, predviden pa je predvsem obisk Skopja in Ohrida. Informacije in vpisovanje do zasedbe razpoložljivih mest pri: Antku Terčonu (tel. 299509), Ivanu Breclju (tel. 208270) in Mariu Kralju (tel. 200310).

KD Rdeča zvezda organizira 23. 24. in 25. septembra izlet v München (Dachau in Oktoberfest). Cena za prevoz, prenočišče in ogled muzejev je 220.000 lir. Vpisuje in nudi vse potrebne informacije: Roberto Kante - tel. 229432 v popoldanskih urah.

Društvo slovenskih upokojencev v Trstu priredi s pobratenim društvom upokojencev iz Ilirske Bistrice 8. septembra izlet v Oglej (zgodovinske zanimivosti iz rimskih časov in pomen patriarhata) in Grače. Vpisovanje v sredo, 24. t. m., od 9. do 10. ure za člane in od 10. do 11. ure za nečlane v Ul. Cicerone št. 8.

Praznik upokojencev in ostarelih pri Domju

Sindikat italijanskih upokojencev SPI-CGIL Vzhodne cone organizira ob priliki praznika svojega mesečnika »Il pensionato d'Italia« dvodnevno srečanje upokojencev in ostarelih občanov z delavci in mladino. Srečanje bo na vrtu Kulturnega centra A. Ukmar pri Domju, in sicer jutri in v nedeljo, 20. in 21. avgusta. Delovala bo dobra okrepevalna služba, za zabavo pa bosta skrbela pihalni orkester Breg iz Doline in mešani pevski zbor upokojencev iz Kopa. Za ples bo igral Duo Melody. Upokojenci, delavci in mladina so vabljeni na to pomembno srečanje, katerega namen je prispevati k okrepitvi solidarnosti med upokojenci in ostarelimi ter vsemi ostalimi sloji naše družbe.

včeraj - danes

Danes, PETEK, 19. avgusta 1988

LJUDEVIT

Sonce vzide ob 6.10 in zatone ob 20.06 - Dolžina dneva 13.56 - Luna vzide ob 13.16 in zatone ob 22.29.

Jutri, SOBOTA, 20. avgusta 1988

BERNARD

PLIMOVANJE DANES: ob 1.12 najvišje 6 cm, ob 6.37 najnižje -23 cm, ob 13.37 najvišje 36 cm, ob 20.58 najnižje -21 cm. **VREME VČERAJ:** temperatura zraka 30,2 stopinje, zračni tlak 1017,5 mb ustaljen, veter 10 km na uro severovzhodnik, vlaga 36-odstotna, nebo jasno, morje rahlo razgibano, temperatura morja 26,3 stopinje.

ROJSTVA IN SMRTI

RODILI SO SE: Mateja Crismancich, Dean Gustin, Dean Jerman, Giulio Stibeli.

UMRLI SO: 89-letna Cecilia Stepancich, 81-letna Emma Martinolli, 89-letna Eloisa Cerase, 65-letni Rolando Giovannetti, 81-letni Severino Zelco, 58-letna Maria Sillo, 83-letna Rosina Chermaz, 91-letna Caterina Dapiran, 78-letna Olga Viler, 78-letna Ada Papa, 81-letna Ada Comici, 65-letni Giordano Predonzan, 75-letna Rosa Antolovich, 36-letni Robert Thomas Lloyd.

DNEVNA IN NOČNA

SLUŽBA LEKARN

Od torka, 16., do sobote, 20. avgusta 1988

Dnevna služba - od 8.30 do 19.30

Largo Sonnino 4, Trg Libertà 6, Erta S. Anna 10 (Kolonkovec), Lonjerska cesta 172, Lungomare Venezia 3 (MILJE).

ZGONIK (tel. 229373) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

Dnevna služba - od 19.30 do 20.30

Largo Sonnino 4, Trg Libertà 6, Erta S. Anna 10 (Kolonkovec), Lonjerska cesta 172, Korzo Italia 14, Ul. Giulia 14, Lungomare Venezia 3 (MILJE).

ZGONIK (tel. 229373) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

Nočna služba - od 20.30 do 8.30

Korzo Italia 14, Ul. Giulia 14, Lungomare Venezia 3 (MILJE).

ZGONIK (tel. 229373) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

ZDRAVSTVENA DEŽURNA SLUŽBA

Nočna služba ob 20. do 8. ure, tel. 7761, predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure.

čestitke

TAMARI STANESE! Vse najboljše za 18. rojstni dan ji želijo vsi domači.

prispevki

Ob 1. obletnici smrti dragega moža Vilka Batiča se ga spominja žena Biana in daruje 30.000 lir za TPPZ P. Tomažič in 30.000 lir za Skupnost družina Opčine.

V spomin na mamo Gizelo daruje hči Marta z družino 20.000 lir za dekliški zbor Vesna iz Križa.

V spomin na Danila Radoviča daruje Ivo Pertot z družino 20.000 lir za Dijaško matico.

V spomin na Viktorijo Bensi darujejo Danica in Sandro 20.000 lir ter Valerija in Cvetko 10.000 lir za KD Primorsko.

Ob 2. obletnici smrti brata Josipa Husuja daruje Slavica Husu 30.000 lir za FC Primorje.

V počastitev spomina Ivanke Štoke roj. Bizjak daruje Štefanija Štoka 20.000 lir za Sklad M. Čuk.

V počastitev spomina Riharda Štoke darujejo žena in otroka 60.000 lir za Sklad M. Čuk.

V spomin na Avgušтина Fondo in Ivana Marca daruje družina Svetko Čufar 20.000 lir za KD Lipa in 20.000 lir za ŠD Zarja.

V spomin na pok. Andreja Ražma darujeta teta Zora in stric Silko 30.000 lir za KD Lipa.

Ob obletnici smrti Marije, Ivana in Danila Križmančiča darujeta hči in sestra Marija 20.000 lir za Šentjakobsko kulturno društvo.

Ob 1. obletnici smrti Guerrina Husuja daruje žena 100.000 lir za FC Primorje.

Ob 1. obletnici smrti Guerrina Husuja darujejo sinovi 100.000 lir za FC Primorje.

Ob 3. obletnici smrti pok. Gigie Žerjal-Bogatec darujeta Julka Meden 20.000 lir ter Kristina Tence 10.000 lir za vzdrževanje spomenika padlim v NOB v Križu.

Ob 45. obletnici smrti pok. brata Viktorja in sestre daruje Albin Tence z družino 20.000 lir za vzdrževanje spomenika padlim v NOB v Križu.

V spomin na Ivanko Regent-Gerlanc darujejo Ivan in Anica 20.000 lir za ŠD Kontovel.

V spomin na Danila Micheluzzija daruje Ladi z družino 20.000 lir za SPDT.

V spomin na Amalijo Gabrovec daruje družina Škerk (Repen 130) 20.000 lir za Godbeno društvo v Nabrežini.

Ob obletnici smrti brata Guerrinota in nečakinje Jolande daruje Gigi Husu 20.000 lir za Godbeno društvo Prosek.

razna obvestila

Slovenski deželni zavod za poklicno izobraževanje sporoča, da so uradi zaprti do 22. avgusta.

Patronat INCA CGIL v Nabrežini sporoča, da urad deluje do 22. avgusta samo v ponedeljek od 9. do 12. ure.

ZSKD vabi vse svoje člane na ogled predstave MIKLOVA ZALA, ki bo, kot najavljeno, v soboto, 27. avgusta, ob 20.30 na suggestivnem gradu v Štanjelu. V ta namen organizira ZSKD avtobusni prevoz. Uro in kraj odhoda bomo javili naknadno. Do 20. avgusta se lahko interesi zglasijo v Tržaški knjigarni, kjer bodo lahko rezervirali tudi vstopnico za predstavo. Prosimo, da se interesi čimprej prijavijo, kajti avtobusni prevoz bo mogoče organizirati samo, če bo do 20. avgusta zadostno število vpisanih.

Slovenski lovski pevski zbor FJK Doberdob obvešča vse pevce, da bo prva vaja v letošnji sezoni v torek, 23. t. m., ob 20.30 v Bubičevem domu v Repnu.

mali oglasi

OSMICO je odprl Romano Purič v Repnu.

OSMICO je odprl Josip Gruden v Samatorci 6/a. Toči belo in črno vino.

OSMICO je odprl Albin Tenze - Križ 111. Toči belo in črno vino.

OSMICO je odprl Herman Skrlj v Saležu na št. 35. Toči belo vino in teran.

OSMICO je odprl v Zgoniku Miro Žigon.

PRODAM prikolico s knjižico in grablje (reginatore) za traktor. Tel. 0481/776061.

PRODAM počitniško prikolico knaus v dobrem stanju po ugodni ceni. Tel. 0481/882006.

PRODAM čistokrvne mladice kraškega ovčarja brez rodovnika. Tel. 229225.

PRODAM knjige za 1. letnik poklicne šole J. Stefan - oddelek RTV. Tel. 200878.

IŠČEM zazidljivo zemljišče na Krasu. Telefonirati v večernih urah na št. 213652 ali 213348.

DIPLOMIRANA bolničarka išče delo. Tel. 228950.

KUPIM zazidljivo zemljišče v okolici Trsta. Tel. 774434.

CVETLIČARNA ANGELA obvešča, da bo ponovno odprta od 22. t. m.

NUDIM lekcije angleščine za vse nivoje po znosnih cenah. Tel. 774133.

menjalnica

18. 8. 1988

Ameriški dolar	1390.—	Japonski jen	9,50
Nemška marka	737.—	Švicarski frank	878.—
Francoski frank	217.—	Avstrijski šiling	104,50
Holandski florint	652.—	Norveška krona	200.—
Belgijski frank	34.—	Švedska krona	211.—
Funt šterling	2374.—	Portugalski eskudo	8,50
Irski šterling	1970.—	Španska peseta	10,50
Danska krona	191.—	Avstralski dolar	1070.—
Grška dramma	8,75	Debeli dinar	0,44
Kanadski dolar	1120.—	Drobni dinar	0,44

BCIKB

BANCA DI CREDITO DI TRIESTE
TRŽASKA KREDITNA BANKA

Tel.: Sedez 040/67901
Agencija Domjo 831-131
Agencija Rojan 411-611

PRIMORSKI DNEVNIK v Sloveniji, Istri in Kvarnerskem zalivu

LJUBLJANA:

v vseh večjih kioskih ob nedeljah - kioska na avtobusni postaji
kiosk na peronu železniške postaje
kiosk v Kliničnem centru
kiosk Borba na Titovi cesti
kiosk Emona na Titovi (nasproti hotela Slon)
kiosk Figovec ali na Trdinovi cesti ali kiosk nasproti hotela Lev (izmenično)

BOHINJSKA BISTRICA:

kiosk TTG - tudi ob nedeljah

BOHINJ - JEZERO:

Turistično društvo - tudi ob nedeljah
hotel Zlatorog - tudi ob nedeljah

KRANJ:

kioski Delo

ROGAŠKA SLATINA:

kiosk TTL hotel Donat - tudi ob nedeljah
kiosk Delo (Pernat Mašera) - tudi ob nedeljah

BOVEC:

kiosk TTL
kavarna na trgu - samo ob nedeljah

TOLMIN:

kiosk TTL (Leban Dragica)

KOBARID:

gostilna Kotlar - samo ob nedeljah

DOBROVO:

kiosk Delo (Marinčič)

SOLKAN:

bife Soča - samo ob nedeljah

NOVA GORICA:

vsi kioski
avtobusna postaja - ob nedeljah

ŠEMPETER:

Market Primorje

VRTOJBA:

Market Primorje

MIREN:

kiosk Delo

RENČE:

kiosk TTL

BRANIK:

Market Primorje

KOSTANJEVICA NA KRASU:

Poslovalnica 8

ŠEMPAS:

Market Primorje

OZELJAN:

Market Primorje

AJDOVŠČINA:

kiosk TTL - tudi ob nedeljah

POSTOJNA:

knjigarna Primorski tisk

ILIRSKA BISTRICA:

kiosk TTL, na Gregorčičevi ul.
kiosk TTL, na Cankarjevi ul.
kiosk TTL, na avtobusni postaji
knjigarna Primorski tisk, Trnovo - samo med tednom

SEŽANA:

kiosk TTL, Partizanska 33
supermarket Kras - tudi ob nedeljah
bife Timav na avtobusni postaji - tudi ob nedeljah

DUTOVLJE:

Market Kras

KRIŽ PRI SEŽANI:

Sonc Milena

KOMEN:

Market Preskrba 41

GORJANSKO:

Market Kras

LOKEV:

Market Preskrba - tudi ob nedeljah

KOZINA:

blagovna hiša Timav - tudi ob nedeljah

ŠKOFIJE:

kiosk Barolin

ANKARAN:

kiosk Delo posl. št. 16

KOPER:

vsi kioski Dela
kiosk Delo na avtobusni postaji - ob nedeljah

IZOLA:

kiosk Delo št. 3
kiosk Primorski tisk
samopostrežna restavracija Stavbenik
Cankarjev drevored 17 - samo ob nedeljah

STRUNJAN:

kopališče hotela Svoboda

PIRAN:

filmi na tv zaslonu

kinoateljce

MESSIA SELVAGGIO — Savage Messiah — Divji mesija, VB 1972.

Režija: Ken Russell. Igrajo: Dorothy Tutin, Scott Anthony, Helen Mirren, Lindsay Kemp.

Drevi, 19. avgusta, ob 22.20 na Rete 4.

Biografski film. Britanski cineast Ken Russell (1927) se je dokončno posvetil filmu po bogati večstranski umetniški izkušnji. Bil je pesalec, igralec, fotograf, koreograf in kinomater, šele nato je začel profesionalno sodelovati z angleško televizijo BBC in je za to pripravil ciklus odmevnih tv portretov znanih glasbenih osebnosti (Debussy, Prokofjev, R. Strauss, Bartok). Zatem se je uspešno uveljavil v filmu z izdelovanjem izrazito svojiskih in slikovitih življenjepisov. Še posebno občudovane so bile Russellove barvite filmske biografije Čajkovskega *Osamljeno srce*, Mahlerja *Mahler*, Liszta *Lisztomania*. Tako tudi njegov *Divji mesija*.

V tem filmu Russel prikazuje bliskovito in pustolovsko življenje francoskega kiparja Henrija Gaudier-Brzeske, antikonformističnega predstavnika »vorticizma«, tj. angleške inčnice futurističnega gibanja. Mladi avantgardni umetnik - prijatelj Ezre Pounda in Picassov sopotnik - se strastno zaljubi v poljsko pisateljico Sophio Brzesko, ki je precej starejša od njega. Njuna bohemska ljubezenska zgodba povzroča splošen škandal v meščanskih krogih, a to preveč ne zmoti romantično-dekadentnih ljubimcev.

IL GRANDE IMPOSTORE — The Great Impostor — Veliki slepar, ZDA 1960.

Režija: Robert Mulligan. Igrajo: Tony Curtis, Karl Malden, Edmond O'Brien, Arthur O'Connell.

V nedeljo, 21. avgusta, ob 16.50 na Rete 2.

Pustolovski film. Ameriški igralec nemškega rodu Tony Curtis (r. 1925 s pravim imenom Bernard Schwartz) je znan tv občinstvu. V svojih številnih filmih je predstavljal s priro-eno ironijo in svežino tako briljantne kot resne vloge. Bil je značilen prototip ameriškega junaka-lepotca v znanih komedijah (*A qualcuno piace caldo*, rež. B. Wilderja) in pustolovskih filmih (*I vichinghi* R. Fleischerja), po drugi strani pa tudi prepričljiv nosilec problematičnih, dvoumnih in notranje razgaljenih likov kot v Mackendrickovem *Pi-ombo rovente* ali pa v Kazanovem *Gli ultimi fuochi*.

Tudi v simpatičnem značaju *Velikega sleparja* zaživi vsa kameleonska sposobnost Tonyja Curtisa, ki predstavlja nemirnega in izredno nadarjenega mladeniča. Ta se z neverjetno lahkoto prikupi ljudem in si pridobi njihovo zaupanje. Zato se »slepar« brez posebnih težav predstavi kot oficir, menih, zaporniški strokovnjak, mornariški zdravnik, preiskovalec itn. Takšno čudaško početje ga seveda spravi v sila neprijetne in tragikomične situacije.

IL FERROVIERE — Železničar, It. 1956.

Režija: Pietro Germi. Igrajo: P. Germi, Luisa della Noce, Sylva Koscina, Saro Uziel.

V ponedeljek, 22. avgusta, ob 16.40 na RAI 2.

Psihološki film. Priletni železniški delavec doživlja globoko psihološko krizo zaradi nerazumevanja v družinskem krogu in tudi zaradi nerazumljivih nezgod pri delu. Germi tudi v tem filmu ponuja dokaj ceneno, moralistično in paternalistično rešitev. Železničar se bo rešil svojih notranjih mor le, ko se bo izvelkel iz svojega samotarstva in se bo zopet približal k toplini družine in solidarnosti delovnih tovarišev. Ne glede na prepričljivost zgodbe, sta vsekakor zanimiva neorealistično vzdušje filma in posrečena inter-pretacija glavnega junaka, ki jo je oskrbel sam režiser.

L'ULTIMA CACCIA — The Last Hunt — Zadnji lov, ZDA 1955.

Režija in scenarij: Richard Brooks. Igrajo: Robert Taylor, Stewart Granger, Debra Paget, Lloyd Nolan.

V torek, 23. avgusta, ob 20.30 na RAI 2.

Vestern. V tej neobičajni kavbojki dva izkušena lovca na bizone skleneta zavezništvo, nato pa se razideta. Prvi, Robert Taylor, uteleša vse najbolj negativne značilnosti: je nasilen in rasist, sadično ubija in pleni ter ugrabi neko Indijanko s sinčkom. Drugi, Stewart Granger, zasovraži svoj umazani in krvočni posel, se zaljubi v ugrabljeno žensko in se upre nekdanjemu družabniku.

Ameriški nekonvencionalni režiser Richard Brooks se je formalno sicer odločil za klasično vestersko ambientacijo, toda njegov pristop k obravnavi ameriške zgodovine preteklega stoletja je izrazito kritičen. Še v 50. letih, torej mnogo pred Pollackom, Pennom, Altmanom, oriše pogumno in emblematično danes že neoporočen aksiom, da se je raz-cvet severnoameriške civilizacije gradil predvsem na krutem uničenju indijske kulture in pustošenju.

I MAGNIFICI SETTE — The Magnificent Seven — Čudovita sedmerica, ZDA 1960.

Režija: John Sturges. Igrajo: Yul Brynner, Eli Walach, James Coburn, Steve McQueen, Charles Bronson.

V sredo, 24. avgusta, ob 21.30 na RAI 3.

Vestern. Leta 1954 je veliki japonski režiser Akira Kuro-sawa posnel pustolovski film *Sedem samurajev*, v katerem sedmerica pogumnih vojščakov reši s svojim življenjem ne-močno kmečko vas pred ropanjem in napadi razbojnikov. Kurosawov film je očaral ves svet s svojo enkratno zmesjo spektakularnosti, vrhunske igre, ritma in globoke etične poante. Isto zgodbo je hollywoodski režiser John Sturges prenesel na ameriški Zahod. Samuraje je nadomestila sed-merica prav tako izkušenih in srčnih junakov (med temi Yul Brynner, Steve McQueen, Charles Bronson, James Co-burn), ki pomagajo mehiškimi revežem, da se rešijo jarma bandita Calvere (Eli Walach) in njegove tolpe.

I SOVVERSIVI — Prevratniki, It. 1967.

Režija in scenarij: Paolo in Vittorio Taviani. Igrajo: Giulio Brogi, Lucio Dalla, Ferruccio De Ceresa, Giorgio Arlorio.

V četrtek, 25. avgusta, ob 23.10 na RAI 3.

Politični film. Brata Taviani, režiserja in scenarista vseh svojih del, zasedata posebno, če ne edinstveno mesto znot-raj italijanskega sodobnega filma. V prvi vrsti sta izvirna raziskovalca filmskega jezika, to se vidi v vsakem njunem filmu, ko ob svojevrstnem spletnju izročila sovjetskega ne-mega filma, domorodnega neorealizma in evropskega av-torskega filma skoraj vedno dosežeta svojiski, hkrati epski in lirni estetski učinek. Ob takšni pozornosti se nikoli ne skrha idejнокritični naboj Tavianijev pri prikazovanju so-dobne Italije, njene preteklosti, njenih nerazvitih dežel.

Osnredni motiv *Prevratnikov* je pogreb komunističnega liderja Palmira Togliattija, okrog katerega brata Taviani razgrneta zbarsko zgodbo skupine komunistov in bivših ko-munistov. Pač galerija različnih tipov in profilov, ki pona-zarja kolektivno dušo takratnega levičarskega gibanja in reakcije na Togliattijevo smrt: odpadništvo nekaterih, krizo ideologij, odpoved stalinizmu, srd, razočaranje, domotožje in prevratništvo. Male zgodbe se učinkovito uokvirjajo v zgodovino z veliko začetnico, ob tem osrednjem dogodku povojne Italije. In protagonisti so resignirani fotografski amater, ostarani in že odtujeni režiser, nezadovoljni funkci-onar, mladi južnoameriški revolucionar...

današnji televizijski in radijski sporedi

RAI 1	RAI 2	RAI 3	RTV Ljubljana	TV Koper
11.55 Vreme in dnevnik 12.05 Variete: Portomatto 13.30 Dnevnik 13.55 Dnevnik - tri minute 14.00 Portomatto (2. del) 14.15 Film: Jolanda la figlia del Cor-saro nero (pust., It. 1952, r. Mario Soldati, i. May Britt) 16.00 Variete: Tanti varietà di ricordi 17.00 Dok.: Viaggio nella natura 17.30 Risanka: L'ispettore Gadget 18.10 Film: La figlia del Corsaro Ver-de (pust., It. 1940, r. Enrico Guazzoni, i. Fosco Giachetti) 19.40 Almanah, vreme in dnevnik 20.30 Film: I ponti di Toko-Ri (vojni, ZDA 1954, r. Mark Robson, i. William Holden, Grace Kelly, Fredric March, Mickey Rooney) 21.10 Dnevnik 22.20 Tv film: Sei mesi d'amore (r. Jack Bender, i. John Ritter, Ka-ren Carlson, Jamie Rose) 24.00 Dnevnik - zadnje vesti, iz parla-menta in vremenske razmere 0.10 Nadaljevanka: Canne al vento (zadnji del)	11.50 Nadaljevanka: Il caso Graziosi (r. Michele Massa, i. Jean-Pierre Cassel, Flavio Bucci, 1. del) 13.00 Dnevnik - ob trinaestih 13.30 Nanizanka: Saranno famosi - Segnali 14.30 Dnevnik 14.40 Variete: Il piacere dell'estate (ured. Bruno Modugno) 16.40 Film: La più bella storia di Dic-kens (glas., VB 1970, r. Ronald Neame, i. Albert Finney, Edith Evans, Kenneth More) 18.30 Dnevnik - sportne vesti 18.45 Nanizanka: Poliziotti alle Hawai - Sogno e realtà 19.30 Horoskop, vreme, dnevnik, šport 20.30 Aktualna oddaja: 3 minuti per me (vodi Riccardo Pazzaglia) 20.35 Variete: Cocco (vodi Gabriella Carlucci) 22.20 Dnevnik 22.35 Opera: Samson in Dalila (Camil-le Saint-Saëns, orkester, zbor in balet Royal Opera House - Co-vent Garden, dir. Colin Davis) 0.05 Dnevnik - zadnje vesti	12.00 Aktualno: Magazine 3 14.00 Deželne vesti 14.10 Glasbena oddaja: F. Shubert - Simfonija št. 2 v B-duru (dir. Ser-giu Celibidache) 14.55 Šabavna oddaja: Helzapoppin 15.45 Sport: tenis, mednarodni turnir v S. Marinu 18.45 Športni dnevnik: Derby (pripra-vil Aldo Biscardi) 19.00 Vreme in dnevnik 19.30 Deželne vesti 19.45 Dokum.: 20 let prej - Drobci 20.00 Dok. odd.: Se sei saggio ridi 20.30 Nanizanka: Professione pericolo 21.20 Dnevnik - nocoj 21.30 Aktualna oddaja: Lo spettacolo in confidenza 22.05 Aktualno: Specialmente sul Tre 23.35 Kulturna oddaja: Una sera, un libro 23.50 Dnevnik - zadnje vesti 0.05 Film: I fuorilegge del matrimo-nio (kom., It. 1964, r. V. Orsini, P. e V. Taviani, i. Ugo Tognazzi, Annie Girardot, Romolo Valli, Didi Perego)	16.10 Video strani 16.25 Teknik (pon.) 17.25 Poletna noč, vmes brazilska nadaljevanka Sužnja Isaura (pon. 24. dela) ter nanizanka Sledge Hammer (pon. 4. dela) 18.30 Spored za otroke in mlade: Oli-ver Twist (5. del) 19.00 Risanka 19.18 Vreme in Tv okno 19.30 Dnevnik in vreme 19.59 Zrcalo tedna 20.20 Nadaljevanka: Cagney in Lacey (ZDA, i. Sharon Gless, Tyne Doly, prevod in priredba Helene Valentinič, 9. del) 21.05 Dokumentarna oddaja: Na krilih vetra (7. del) 21.55 Dnevnik 22.10 Poletna noč, vmes brazilska nadaljevanka Sužnja Isaura (25. del) in informativna oddaja za goste iz tujine 24.00 Film: Petelinji boji (dram., ZDA 1974, r. Monte Hellman, i. War-ren Oates, Richard B. Shull) 1.40 Video strani	13.30 TVD Novice 13.40 Nogomet: prijateljsko srečanje, Eindhoven-Milan (pon.) 15.30 Nogomet: za EP, Nemčija-Nizo-zemska (pon.) 17.00 Kronika in reportaže: šport spektakel 19.00 Odprta meja V današnji Odprti meji bodo med drugim naslednji prispevki: TRŽIČ — Pozitiven obračun prista-niškega prometa ARTA TERME — Uspešna turistična sezona v gorskih središčih Furla-nije-Juljske krajine VIDEM — Začetek lovske sezone TRST — Poletje - čas sladoleda TRST — Med poletnimi prireditvami tudi slovit rock opera Jesus Christ Superstar 19.30 TVD Stičišče 20.00 Atletika: Grand Prix (prenos iz Bruslja) 23.15 TVD Vsedanes 23.25 Košarka: finale Pokala prvakov
CANALE 5	ITALIA 1	TELEPADOVA	LJUBLJANA	RADIO KOPER
8.15 Nanizanke: Arcibaldo, 8.40 Alice, 9.10 Storie di vita, 9.30 Il segno del Toro, 10.30 Strega per amore 11.00 Kvizi: Fantasia, 11.30 C'est la vie, 12.00 Doppio Slalom 12.30 Nanizanka: Hotel Nad.: Sentieri 14.30 Nan.: Dottor Kildare 15.00 Film: Dirottamento (vojni, ZDA 1973, r. Leonard Horn, i. David Janssen) 16.40 Nan.: Il mio amico Ric-ky, 17.10 L'albero delle mele, 17.40 I cinque del quinto piano 18.10 Kviza: Tuttinfamiglia, 18.50 Cantando can-tando 19.30 Nan.: Love Boat 20.30 Variete: Festival 22.30 Kviz: Passiamo la no-te insieme 23.15 Film: I cannoni di San Sebastian (pust., Fr.-It. 1969, r. Henry Verneuil, i. Anthony Quinn, Charles Bronson) 1.15 Nanizanka: Spy Force	8.30 Nanizanke: Rin Tin Tin, 8.55 Flipper, 9.25 La terra dei giganti, 10.15 Chopper Squad, 11.05 Ralph Superma-xieroe, 12.00 Movin' On 13.00 Otroška oddaja: Ciao Ciao, vmes risanke Lo	14.15 Nadaljevanka: Villa Bianca, 14.50 Ciranda de Pedra, 16.30 Piume e paillettes 17.00 Dokumentarec 17.30 Risanka 19.30 Nad.: Brillante 20.30 Film: I cacciatori del cobra d'oro (pust., It. 1982, r. Anthony M. Dawson, i. David War-beck, John Steiner), 22.30 Film: Violenza per una monaca [dram., It. 1968, r. Julio Buchs, i. Rosanna Schiaffino] 0.15 Nanizanka: Switch 1.15 Film: Le furie umane del Kung-fu (pust., 1979, r. Chang Chen, i. Kuo Chue, Sun Chien)	6.00, 6.30, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 19.00, 21.00, 22.00, 23.00 Poročila; 6.50 Dobro jutro, otroci; 8.05 Dober dan z; 8.35 Mladina poje; 9.05 Glasba; 9.35 Za tujce; 10.05 Rezer-virano za; 11.05 Izbrali smo; 12.10 Pod domačo mareljo; 12.30 Kmetijski nasveti; 12.40 Iz glasbene tradicije; 13.30 Melodije; 14.05 Mozaik; 14.50 Človek in zdravje; 15.00 Radio danes, jutri; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Vrti-ljak želja; 17.00 V studiu; 18.00 Ansam-bel Savinjskih sedem; 18.15 Gremo v kino; 19.35 Lahko noč, otroci; 19.45 Po-jemo in godemo; 20.00 Mladi mostovi; 20.30 Slovenecem po svetu; 23.05 Lite-rarni nočno; 23.15 O morju.	13.30, 14.30, 17.30, 19.00 Poročila; 6.00 Glasba za dobro jutro; 6.05 Danes se spominjamo; 6.10 Vreme in promet; 6.30 Jutranjik; 6.45 Cestne informacije; 7.00 Jutranja kronika; 7.30 Poročila in pregled tiska; 8.00 Prenos Radia Lj; 13.00 Mladi val Radia Koper; 15.30 Do-godki in odmevi; 16.00 Glasba po že-ljah; 16.30 Primorski dnevnik; 17.00 Ju-goton; 17.40 Aktualna tema; 18.00 Dan-ce parade; 18.35 Popevke po telefonu; 19.00 Zaključek sporeda. 6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30, 18.30 Poročila; 7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Dnevnik; 6.00 Glasba in vreme; 7.00 Simfonija zvezd; 7.35 Po-letni program; 7.45 Pošiljam ti razgled-nico; 8.00 Otroški spored; 8.20 Popev-ka; 8.40 Glasba; 9.15 Edig Galletti; 9.32 Feeling; 9.45 Ansambel Casadei; 10.00 Pregled tiska; 10.10 Razglednica iz Umaga; 10.40 Vstop prost; 11.00 Super-pass; 12.00 Glasba po željah; 12.30 Pika na i; 14.00 S polno paro; 14.40 Popol-dne; 15.00 Kultura in umetnost; 15.55 Popevka; 16.00 Glasba; 16.50 Pismo iz; 17.00 Bubbling; 17.33 Blitz music; 18.00 Arenaturist; 18.30 Opereta. 10.00 Za vsakogar nekaj; 12.00 Glas-beni mozaik; 19.00 V svetu fantazije; 20.15 Mix Time; 21.00 Poletni nočni val, nato Nočna Glasba.
RETEQUATTRO	ITALIA 1	TELEQUATTRO	LJUBLJANA	RADIO KOPER
8.30 Nanizanka: Il santo 9.15 Film: Psicanalista a tempo perso (kom.,	8.30 Nanizanke: Rin Tin Tin, 8.55 Flipper, 9.25 La terra dei giganti, 10.15 Chopper Squad, 11.05 Ralph Superma-xieroe, 12.00 Movin' On 13.00 Otroška oddaja: Ciao Ciao, vmes risanke Lo	(Se povezuje s sporedi Italia 1) Lastne oddaje: 19.30 Dogodki in odmevi	5.00, 6.00, 6.30, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 19.00, 21.00, 22.00, 23.00 Poročila; 6.50 Dobro jutro, otroci; 8.05 Dober dan z; 8.35 Mladina poje; 9.05 Glasba; 9.35 Za tujce; 10.05 Rezer-virano za; 11.05 Izbrali smo; 12.10 Pod domačo mareljo; 12.30 Kmetijski nasveti; 12.40 Iz glasbene tradicije; 13.30 Melodije; 14.05 Mozaik; 14.50 Človek in zdravje; 15.00 Radio danes, jutri; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Vrti-ljak želja; 17.00 V studiu; 18.00 Ansam-bel Savinjskih sedem; 18.15 Gremo v kino; 19.35 Lahko noč, otroci; 19.45 Po-jemo in godemo; 20.00 Mladi mostovi; 20.30 Slovenecem po svetu; 23.05 Lite-rarni nočno; 23.15 O morju.	13.30, 14.30, 17.30, 19.00 Poročila; 6.00 Glasba za dobro jutro; 6.05 Danes se spominjamo; 6.10 Vreme in promet; 6.30 Jutranjik; 6.45 Cestne informacije; 7.00 Jutranja kronika; 7.30 Poročila in pregled tiska; 8.00 Prenos Radia Lj; 13.00 Mladi val Radia Koper; 15.30 Do-godki in odmevi; 16.00 Glasba po že-ljah; 16.30 Primorski dnevnik; 17.00 Ju-goton; 17.40 Aktualna tema; 18.00 Dan-ce parade; 18.35 Popevke po telefonu; 19.00 Zaključek sporeda. 6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30, 18.30 Poročila; 7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Dnevnik; 6.00 Glasba in vreme; 7.00 Simfonija zvezd; 7.35 Po-letni program; 7.45 Pošiljam ti razgled-nico; 8.00 Otroški spored; 8.20 Popev-ka; 8.40 Glasba; 9.15 Edig Galletti; 9.32 Feeling; 9.45 Ansambel Casadei; 10.00 Pregled tiska; 10.10 Razglednica iz Umaga; 10.40 Vstop prost; 11.00 Super-pass; 12.00 Glasba po željah; 12.30 Pika na i; 14.00 S polno paro; 14.40 Popol-dne; 15.00 Kultura in umetnost; 15.55 Popevka; 16.00 Glasba; 16.50 Pismo iz; 17.00 Bubbling; 17.33 Blitz music; 18.00 Arenaturist; 18.30 Opereta. 10.00 Za vsakogar nekaj; 12.00 Glas-beni mozaik; 19.00 V svetu fantazije; 20.15 Mix Time; 21.00 Poletni nočni val, nato Nočna Glasba.

Pripravila:
Boris Devetak

Nove plošče

FRANK ZAPPA - YOU CAN'T DO THAT ON STAGE ANYMORE / SAMPLER

Presenetljivi, hudomušni in iro-nični Frank Zappa se je šele lotil svojega novega projekta. Album Sampler namreč ni nič drugega kot uvod v trinajsturni posnetek compact disca, v katerem so zbrane najlepše in najboljše pesmi vele-znanega umetnika Franka Zappe. Sicer to niso originalne verzije, temveč ekskluzivne in posebne pri-redbe. In s tem presenečenjem si je Zappa ponovno pridobil vso pozor-nost svojih fanov in glasbenih pri-vržencev. Vsi so namreč pričakova-li antologijo najlepših pesmi, kar je tudi res, vendar s posebnimi in ori-ginalnimi priredbami, tako da ni nobena pesem niti zdaleč podobna starejši verziji. Obdobje, iz katere-ga je Frank Zappa povzel dobršen del svojega materiala, sega v leto 1969 in gre do leta 1984. Tako se v bistvu začneja ta trinajst ur trajajo-ča maratonska opera in še nihče ne ve, kaj nas še čaka. Tistim, ki jim ugaja Zappa, skrbno priporočam, da si to dvojno ploščo takoj nabavi-jo, tisti pa, ki Zappe ne poznajo,... naj se kar sramujejo.

Omeniti velja, da v eni pesmi igra z očetom tudi sin Dweezel Zappa, za katerega se zdi, da ni nič manj talentiran in podkovan od očeta.

YOU CAN'T DO THAT ON STAGE ANYMORE

Pesmi so: Plastic People, The Tortue Never Stops, Montana (Whipping Floss), The Evil Prince, You Call That Music, Sharleena, Nannok Rubs It, The Florida Air-port Tape, Once Upon A Time, King King, Dickie's Such An As-shole, Cosmic Debris.

Glasovnica za Vročih 10

Ime in priimek:

Naslov:

Glasujem za:

Moj predlog:

Bralci Primorskega dnevnika ali Primorskih novic na Tržaškem in Goriškem naj pošljejo glasovnice na naslov: Primorski dnevnik, Ul. Montecchi 6, 34137 Trst; bralci obeh časopisov v Sloveniji pa na naslov: Primorske novice, OF 12, 66000 Koper. Vsi naj pripišejo oznako »Vročih 10«.

Požari še zmeraj pustošijo Kras

Včeraj gorelo pri Doberdobskem jezeru Pogorišče pri Vrhu veliko 50 hektarjev

Pohvala prostovoljnim gasilskim skupinam

V približno enem mesecu je bilo na območju dežele okrog petdeset večjih in manjših gozdnih požarov. Rdeči petelin je začel pustošiti najprej na Tržaškem, potem v Karniji in nazadnje se je pojavil na doberdobskem Krasu, kjer je gorelo še včeraj zjutraj in sicer v bližini Doberdobskega jezera. Če se bo sušno obdobje nadaljevalo in če bodo požari tako pogosti in tako obsežni, kakor v zadnjih dveh tednih, bo obračun v jeseni dokaj težak. Požar, ki je 11. t. m. zajel območje med Martinščino in Vrhom je uničil po do zdaj znanih in neuradnih podatkih okrog 50 hektarjev kraškega gozda in košenic ter povzročil za nad dvajset milijonov lir neposredne materialne škode, medtem ko je škodo, ki jo je utrpelo okolje težko opredeliti s številkami. Eno pa je gotovo: ta škoda je znatno večja. Požar, ki je izbruhnil včeraj v prvih jutranjih urah v bližini Doberdobskega jezera je uničil okrog pet tisoč kvadratnih metrov borovega in mešanega gozda. V nedeljo in ponedeljek je gorelo na griču nad Medeo, ki ga je močno opustošil ogenj že leta 1985. Povsod so sodelovali pri gašenju pripadniki prostovoljnih gasilskih skupin, poleg pripadnikov gozdne

straže, poklicnih gasilcev in ponekod tudi vojske.

V boju proti ognjenim zubljem so najbolj požrtvovalno in uspešno nastopili člani prostovoljskih gasilskih skupin. Najmanj, kar lahko naredimo je, da jim javno izrečemo priznanje za njihovo dosedanje delo in stalno pripravljenost da pomagajo povsod, kjer je treba," meni dr. Giancarlo Bertoldo, odgovorni pri pokrajinskem ravnatelstvu za gozdarsko službo na Goriškem, ki se še posebej zahvaljuje članom skupine prostovoljnih gasilcev na Vrh, v Foljanu in Medei.

Do dr. Bertolda smo se obrnili za informacijo o vzrokih požarov in kaj bi bilo treba še storiti, da se v največji možni meri omeji škoda.

Poleg stalnega priporočanja o odgovornem ravnanju občanov v sušnih obdobjih, kar sicer delamo, bi bila najbolj uspešna bolj kapilarna nadzorna služba. Za večino požarov je posredno kriv človek. V pravljico o samovžigu pri gozdarski službi že dolgo ne verjamemo več. Največ požarov nastane torej zaradi neprevidnega ravnanja z ognjem. Včasih gre za namerna dejanja, a kaj, ko je storilce zelo težko odkriti.

Ker se na doberdobskem Krasu ne moremo še zanašati na redno uporabo posebnih letal in helikopterjev za gašenje, ker ta sredstva niso zmeraj pri roki, je odločilnega pomena za uspešen boj proti požarom možnost hitrega dostopa do prizadetega področja. Prav zato si pri gozdarski službi prizadevajo, da bi tudi v težko dostopne predele zgradili zasilne steze, za prehod teren-skih vozil, oziroma, da bi, tudi v sodelovanju z občinskimi upravami in drugimi ustanovami in združenji poskrbeli za očiščenje obstoječih, vendar danes precej zaraščenih gozdnih poti. Take ukrepe narekujejo zdrava logika in pa izkušnje, ki jih, žal, ne manjka. Omejen požar je mogoče obvladati hitro in s preprostimi sredstvi. Ko se razširi postane zadeva dosti bolj zahtevna. Tako je recimo pri gašenju požara 11. in 12. avgusta med Martinščino in Vrhom sodelovalo preko sto oseb.

Pa še nekaj pomembnega: primerna usposobljenost osebja. Tudi najsodobnejša oprema namreč nič ne pomaga, če jo ne znamo uporabljati in izkoristiti na najboljši možni način.

Prispevki Dežele za poklicno usposabljanje in glasbeni pouk

Prošnje vložiti na Pokrajini do 10. oktobra

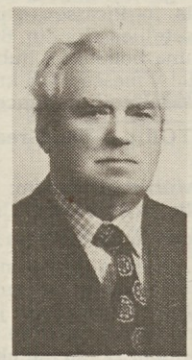
Te dni je deželni odbor dodelil pokrajinski upravi večjo vsoto denarja, ki ga bo uprava razdelila v smislu dež. zakona št. 13 iz leta 1966 in kasnejših sprememb in dopolnil. V poštev za dodelitev prispevka bodo prišli predvsem tehnični in poklicni zavodi ter šole za bolničarje, zdravstvene asistente in otroške vzgojitelje, ki jih državni zdravstveni sklad ne podpira.

Pokrajinska uprava bo pri podeljevanju denarnih podpor upoštevala pogoje, ki jih navaja zakon. Pri podeljevanju prispevkov bodo tako imeli prednost najbolj profesionalni zavodi, to se pravi tisti, ki na najboljši način usposablja svoje dijake za nadaljnje poklicno delo. Poleg tehničnih in poklicnih zavodov bodo uživale prednost glasbene ter umetnostne šole, ki nudijo dijakom s svojim kvalitativnim poukom najvišjo kvalifikacijo. Zainteresirani zavodi naj v najkrajšem času pošljejo prošnjo na pokrajinsko upravo, Korzo Italija 55. Prošnje, ki jih morajo izpolniti v treh izvodih - če je prositelj zasebni zavod, mora biti en izvod izpolnjen na kolčovanem papirju -, lahko oddajo na uradu pokrajinske uprave najkasneje do 12. ure dne 10. oktobra 1988.

Prošnjam je treba priložiti poročilo o delovanju zavoda v preteklem šolskem letu 1987/88 ter o zastavljenem

programu za prihodnje šolsko leto 1988/89. V poročilu mora biti razvidno tudi število dijakov, ki obiskujejo zavod in število učnega osebja. Podatki o številu gojencev in učnega osebja morajo biti navedeni tudi za preteklo šolsko leto. Tajništvo zavoda mora poleg tega priložiti tudi proračun za delovanje za šolsko leto 1988/89 in obračun lanskega šolskega leta 1987/88.

Zorko Mikulus

Zorka Mikulasa ne bomo videli več v našem Kulturnem domu, na gledaliških predstavah, na koncertih in predavanjih, pri družabnostih in zborovanjih. Umril je včeraj zjutraj na svojem domu na Travniku, v Gorici.

Zorko se je rodil na Oslavju 15. januarja 1911 v kmečki družini, kjer ni bilo dovolj kruha za vse. Izučil se je za šoferja, mehanika in avtokleparja in tudi dalj časa opravljal vsakega od omenjenih poklicev. Prav kot avtoprevoznik je Zorko sodeloval z narodnoosvobodilnim gibanjem in poskrbel, da so dragocene pošiljke živeža, opreme, papirja, strojev in zdravil prispele tja, kamor so bile namenjene.

Po vojni je opustil prevozništvo in se posvetil delu v avtokleparski in mehanični delavnici.

Zanimanje za stroje in vse to kar je povezano z mehaniko, mu je bilo nekako prirojeno. Poleg ljubezni za starske slike, fotografije, stare predmete.

Dolgo in vse do zadnjega je bil Zorko med goriškimi Slovenci prav gotovo najbolj zvest in vztrajen obiskovalec vseh prireditev v mestu in okolici. Ni bilo gledališke predstave, koncerta, predavanja ali družabnosti, kjer bi pogrešali Zorka. "Preprosto moram iti," mi je pred leti zaupal v pogovoru, ko sem ga spraševal prav o teh stvareh. Žal ga odslej ne bomo več videli.

razna obvestila

Občina Doberdob obvešča, da zaradi vedno večje količine odpadkov bodo občinski delavci pobirali smeti po Jamljah vsak ponedeljek od 7.30 dalje in vsak petek ob običajni uri. Za vse drugo občinsko območje ostane urnik pobiranja smeti nespremenjen.

Pro Loco obvešča, da so že na razpolago vstopnice za 18. svetovni mednarodni festival, ki bo v Gorici od 23. do 28. avgusta. Vstopnice dobite v prostorih avtonomne turistične ustanove na Verdijevem korzu 100, tel. 83870, po sledečih cenah: odrasli 8 tisoč, otroci, vojaki, upokojenci in invalidi 5 tisoč; abonma za odrasle (velja za vseh sedem nastopov) stane 30 tisoč lir, znižani pa 20 tisoč lir.

ZSKD in Kulturni dom Gorica obveščata, da so v prodaji vstopnice za Miklovo Zalo, ki bo na sporedu 27. avgusta v Stanjelu. Vstopnice lahko dobite v uradih ZSKD (Ul. Croce 3) in v pisarni Kulturnega doma vsak delavnik od 9. do 14. ure.

kino

Gorica

CORSO 18.00-22.00 »Misfatto bianco«.
VERDI 19.00-22.00 »Emanuelle 5«. Prepovedan mladini pod 18. letom.

VITTORIA 17.30-22.00 »Intrecci pornografici di gruppo«. Prepovedan mladini pod 18. letom.

Nova Gorica

SOČA 18.30-20.30 »Nočna izmena«.
DESKLE 19.30 »Goli v sedlu«.

DEŽURNA LEKARNA V GORICI

D'Udine — Trg San Francesco 4 — tel. 530124.

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU

Centrale — Trg republike 26 — tel. 72341.

pogrebi

Danes v Gorici ob 9.30 Rosa Marchi vd. Vezzoler iz bolnišnice Janeza od Boga v cerkev Srca Jezusovega in na pokopališče v Podgori, ob 11. uri Gemma Cella vd. Casadio iz bolnišnice Janeza od Boga v cerkev Srca Jezusovega in na pokopališče v Ločniku, ob 12.30 Francesco Picillo iz splošne bolnišnice na glavno pokopališče.

Slovensko planinsko društvo se klanja spominu zvestega in dolgoletnega člana Zorkota Mikulasa in izreka svojcem občuteno sožalje.

V Jasihu spet cesarski praznik

V Jasihu pri Krminu se danes pričeneja tridnevni praznik v čast cesarjevega rojstnega dne. Z ozirom na okroglo obletnico, saj je praznik že 140. po vrsti, kakor piše na lepkih v štirih jezikih, bo tokrat program, ki bo svoj višek dosegel v nedeljo, 21. t. m., bogatejši.

Praznovanje se bo pričelo nocoj s plesom in odprtjem kioskov. Jutri zvečer (ob 18. uri) bodo na vojaškem pokopališču počastili spomin v prvi svetovni vojni padlih vojakov vseh narodnosti, zvečer bo koncert zbora iz Šentvida na Koroškem in godbe z Dobrovega.

V nedeljo dopoldne bo nekaj prireditev tudi v Krminu. Začele se bodo ob 10. uri z zborom na Trgu Libertà in nastopom pihalne godbe. Ob 11. uri bo maša za Združeno Evropo z branjem evangelija, molitvami in petjem v raznih jezikih.

Popoldanski spored se bo spet odvijal v Jasihu, kjer se bodo zbrali in kjer bodo primerno počastili sicer danes že bolj redki cesarsko-kraljevi vojaki. Zboru bo predsedoval — tako napovedujejo plakati — Franc Devetak (Devetta), letnik 1886.

Požar v Vilešu

Včeraj popoldne so morali goriški gasilci poseči v Vilešu, kjer je nekaj pred 15. uro začelo goreti večje gospodarsko poslopje posestva Francesca Pecorarija. Ognjeni zublji so poslopje zajeli iz še nepojasnjenih vzrokov, gmožna škoda pa je nedvomno velika. Zaradi obsežnosti požara so se goriški gasilci odpeljali na prizorišče požara kar s tremi avtociстерnami.

Mrzlične priprave v znamenju folklore in ljudske umetnosti

Naše mesto se mrzlično pripravlja na skorajšnji 17. mednarodni festival folklorne in na 1. svetovni posvet o ljudskem izročilu. Od torka, 23. avgusta, bo Gorica prizorišče ene največjih svetovnih folklornih prireditev, ki postaja iz leta v leto kvalitetnejša in privlačnejša. Letos je naše mesto še posebno počaščeno, saj je mednarodna zveza za ljudsko umetnost in izročilo — Internationale Organization für Volkskunst — izbrala Gorico kot sedež 1. svetovnega posveta na to temo.

Tega posveta se bodo udeležili številni strokovnjaki, raziskovalci ljudskih običajev, novinarji in delegati od vsepovsod. Poleg predstavnikov vseh evropskih držav in večine afriških držav, so najavili lastno prisotnost tudi številni predstavniki iz Azije, Severne in Južne Amerike ter Avstralije. Udeleženci posveta, ki se bo odvijal od 23. do 27. avgusta v Avditoriju v Ul. Roma, bodo razpravljali na temo *Doprinosi ljudske kulture za mir in razumevanje med narodi*. Cilj posveta je oceniti trenutni položaj in vrednotenje ljudske kulture in umetnosti v raznih državah sveta na pragu 3. tisočletja.

Vzporedno s posvetom bo potekal v dvorani UGG na Battistijevem trgu že tradicionalni 17. mednarodni festival folklorne. Ljubitelji ljudske glasbe, petja in plesov bodo prišli na svoj račun že v nedeljo, 21. t. m., ko bo na sporedu le nekaka "pokušnja" letošnjega bogatega festivala. Nastopila bo namreč mehiška folklorna skupina Ballet folklórico de Coah, za katero poznavalci trdijo, da je njihov nastop res enkratno doživetje. Folklorni festival se

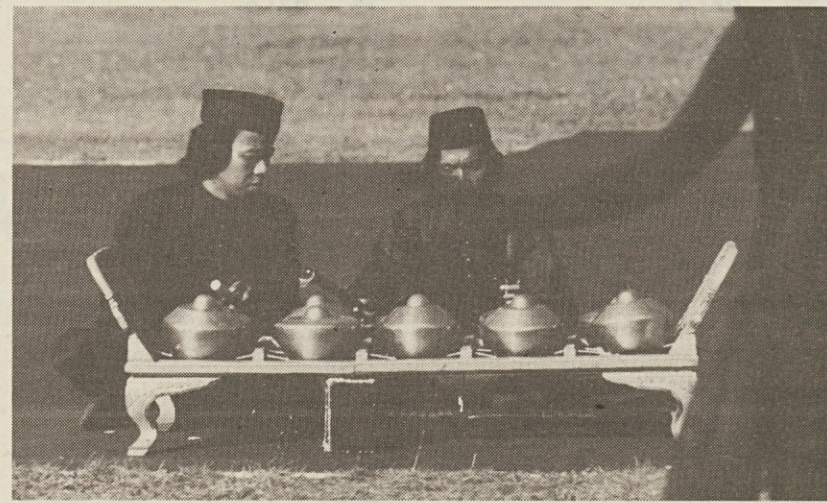
bo nato nadaljeval v torek, 23. t. m., ko se bodo predstavile zvestemu goriškemu občinstvu vse folklorne skupine, trajal pa bo vse do sobote, ko bo s pričetkom ob 21. uri v dvorani UGG na sporedu zaključni večer s folklornimi skupinami iz Astija (Italija), Bolivije, Salzburga (Avstrija) in Guichouja (Kitajska).

Praznično vzdušje pa bo vsekakor v nedeljo, 28. t. m., ko se bo po mestnih ulicah vila dolga pisana kača folklornih skupin. V večernih nedeljskih urah bo na sporedu poslovlilni gala večer, kjer bomo lahko poslednjič uživa-

li ob gledanju raznih akrobatskih in ubrano izvedenih folklornih plesov.

Organizatorji letošnjega folklornega tedna so poskrbeli, da bo vsak večer pred nastopom folklornih skupin in tudi po njem, praznično vzdušje Battistijevem trgu. Obiskovalci se bodo lahko zavrteli ob zapeljivih domačih ritmih, delovali bodo seveda tudi dobro založeni kioski.

Na svoj račun bodo vsekakor prišli tudi filatelisti, saj bo od 23. avgusta do vključno 27. avgusta deloval v prostorih Avditorija v Ul. Roma tudi posebni poštni urad, ki bo razpolagal s priložnostnim žigom.

Člani orkestra folklorne skupine iz Malezije

Samo v novogoriški in ajdovski občini je zaradi suše 36 milijard dinarjev škode

Suša je v Sloveniji najbolj prizadela Vipavsko dolino. Obilneje ni deževalo že od preteklega 4. julija. Prizadete so vse kulture, vključno s trtami, ki se suše, grozde jagode na njih pa prisiljeno dozorevajo. Tudi če bo vinskega pridelka kaj ostalo, bo ta slabe kakovosti. V nevarnosti pa je tudi obstoj živinoreje, ker je velik del krme na poljih tako trd in presušen, da ga ne bo mogoče uporabiti. Zaradi izpada proizvodnje in dohodkov so neposredno ogroženi tudi Kmetijski kombinat Vipava, obrati živilsko-predelovalne industrije v Vipavi, Ajdovščini in v Šempetru ter okoli 3.600 samostojnih kmetov, tako imenovanih kooperantov, ki s svojo proizvodnjo sodelujejo s kmetijskim kombinatom.

O suši, njenih razsežnostih, pa tudi o posledicah te naravne nesreče za kmetijsko pridelavo v naslednjih letih, so včeraj v Novi Gorici razpravljali člani Izvršnih svetov novogoriške in ajdovske občine, predstavniki Kmetijskega kombinata Vipava ter Kmetijske zadruge iz Goriških Brd. O posledicah suše za vinogradništvo in vinarstvo na Primorskem, ki je bila tudi v Novi Gorici.

Po podatkih od pretekle sobote je suša na območju Zgornje Vipavske doline (to je v ajdovski občini) povzročila za nad 13

milijard 500 milijonov dinarjev škode, kar predstavlja kar 15 odstotkov družbenega proizvoda te občine, doseženega lani. Škoda v novogoriški občini - poleg Spodnje Vipavske doline so poškodovana tudi Goriška Brda - pa je dosegla okoli 23 milijard 463 milijonov dinarjev, kar ustreza skoraj desetim odstotkom družbenega proizvoda, ustvarjenega v novogoriški občini v lanskem letu.

V Vipavski dolini izvajajo razne agrotehnične in druge ukrepe za rešitev tistega dela kmetijske letine, ki ga je morda še mogoče ohraniti. Kmetje so si v mnogih primerih sami omislili in uredili priročne namakalne naprave (cevi je v sušnih dneh povsod zmanjkalo), ki jih uporabljajo za namakanje zemljišč iz reke Vipave. Včeraj so v Novi Gorici odločno zahtevali, da v Vipavski dolini pospešijo gradnjo namakalnega sistema, ker tudi po letošnjih dramatičnih izkušnjah sodeč, brez namakanja zemljišč ni mogoče zagotavljati velike in zanesljive pridelave. Doslej je bilo preveč obnavljanja in drugih vrzeli. Slišali smo, da strokovnjaki za namakanje potrebujejo celo leto, preden uskladijo in poenotijo svoja stališča in poglede glede namakanja. Zdaj so toliko napredovali, da bodo predvidoma v mesecu oktobru začeli graditi južni krak namakalnega sistema. Z njim bodo iz velike akumulacije Vogršček (v njej je sedaj že 2 milijona kubi-

nih metrov vode, gladina akumulacije pa je visoka 18 metrov) lahko namakali okoli tisoč hektarov polj na območju Mirna, Dornberka in Bukovice. Na območju Zgornje Vipavske doline pa naj bi zgradili več zajetij za namakanje tamkajšnjih površin, med njimi tudi zajetje na reki Vipavi. Včeraj je bilo poudarjeno, da imajo v Vipavski dolini dovolj vodnih virov (poleg reke Vipave so tudi mnogi potoki z obilnimi količinami vode), potrebno pa bo bolj skrbeti za čistočo vode. Skupaj naj bi v Vipavski dolini po sedanjem programu od 16 tisoč hektarov obdelovalnih površin zagotovili namakanje na 9 tisoč hektarih zemljišč.

Seveda pa sedanja suša zahteva takojšnje ukrepe in razumevanje. Na včerajšnji seji v Novi Gorici so se zavzeli tudi za razumevanje in pomoč republike. Prizadetim kmetijskim organizacijam in kmetom naj bi pomagali tudi z drugimi oblikami pomoči iz nepovratnih denarnih sredstev, s posojili pod ugodnimi pogoji, odpisi davkov in podobno. Sami občini Nova Gorica in Ajdovščina bosta prizadetim pomagali iz občinskih skladov ter z davčnimi olajšavami.

Kmetijski strokovnjaki pa medtem opozarjajo, da bo v primeru, če tudi v prihodnjih osmih dneh ne bi deževalo, uničena vsa letošnja letina v Vipavski dolini.

Marjan Drobež

Nezgoda na delu

Sindikata CGIL prijavil župana Scarana

Emanuele Pittarresi, ki pri sindikatu CGIL v deželnem merilu odgovarja za področje javne uprave in varstva okolja je včeraj vložil kazensko prijavo proti goriškemu županu dr. Antoniu Scaranu, zaradi neupoštevanja določil državnega zakona št. 915/82. Dogodek je v zvezi z neugodno na delu, ki se je pripetila 17. t. m. v upepeljevalniku pri Sovodnjah. Uslužbenec se je namreč ranil z injekcijsko brizgalko, ki je bila po vsej verjetnosti v odpadkih, ki so jih v napravo pripeljali iz katere od bolnišnic. Delavcu so v bolnišnici nudili prvo pomoč ter ga obdržali na opazovanju, kajti ni mogoče povsem izključiti možnost infekcije.

Prejšnji teden so uslužbenci stavkali tri dni iz protesta, ker ni bilo rešeno vprašanje upepeljevanja odpadkov iz bolnišnic. Zatem se je zadeva za silo rešila, kakor smo poročali. Nezgoda 17. t. m. pa je vprašanje spet zaostrela do take meje, da bo morala poseči sodna oblast.

V prijavi se sindikat sklicuje na županov ukaz iz lanskega leta, s katerim je uslužbenecem, zaposlenim v obratu, ki ga upravlja družba Sassi, ukazal, da morajo v obratu sežgati tudi odpadke, ki jih proizvedejo v raznih strukturah Goriške KZE. Ob tem je menda župan spregledal priporočila, ki jih je glede tega specifičnega vprašanja izdala Dežela.

Na koncertu je predstavil skladbe stare italijanske in nemške glasbe Sovjetski ansambel Hortus Musicus gost Piranskih glasbenih večerov

V sklopu Piranskih glasbenih večerov je v Križnem hodniku v Piranu pred dnevi uspešno nastopil ansambel za staro glasbo iz Sovjetske zveze Hortus Musicus (Vrt glasbe).

V Piranu letos praznujejo 10-letnico Piranskih glasbenih večerov, ki so v minulih letih poželi priznanje glasbenih kritikov in občinstva in se uveljavili kot tradicionalna kulturna prireditelja oziroma manifestacija v poletnih mesecih. Glasbeni večeri potekajo v t. i. Križnem hodniku, ki predstavlja prvo vrsten ambient za koncerte stare glasbe.

Ansambel Hortus Musicus najpogosteje izvaja gregorijanske korale, stare plese, instrumentalne suite, pavane, gaillarde, madrigale itd. Pod umetniškim vodstvom znanega glasbenika in strokovnjaka za staro glasbo Andreasa Mustonena je ansambel zastavljal obsežen program in kmalu postal popularen do take mere, da so sodobni sovjetski skladatelji pisali zanj skladbe za stare instrumente.

Glasbila so si člani ansambla pridobili iz starih zbirk ali strokovno izdelanih kopij. Njihov repertoar sloni na glasbi starih evropskih trubadurjev in menestrellov, pa tudi na cerkveni glasbi gotike in renesanse. Ansambel šteje kar dvanajst glasbenikov, med katerimi so štirje vokalni solisti, katerih vodja je Tiit Tralla, ki je k ansamblu pristopil 1976. leta. Glasbeniki ansambla Hortus Musicus v svoj koncertni nastop vključujejo tudi mizansceno, tako da so za ljubitelje stare glasbe še posebej privlačni.

Ansambel je v prvem delu sporeda predstavil dela italijanske visoke renesanse (G. Gabrieli: Kancone iz zbornika 1597. leta, G. Frescobaldi: Arie Musicale, C. Monteverdi: Madrigali in S. Rossi: Simfonia in Galiarda), iz konca 16. in začetka 17. stoletja. Skladatelji so že v 16. stoletju začeli pisati skladbe, pri katerih so že ob izvoru upoštevali vokalno in instrumentalno reproduktivno možnost, zato so jih praviloma izoblikovali tako, da so bile hkrati primerne tako za vokalno kot tudi za instrumentalno izvedbo. Najnaprednejša smer renesanse se je ob koncu 16. stoletja razvila v Benetkah, kjer je razcvet trgovine prinesel razkošje, ki je bilo naklonjeno naturalističnim impulzom v umetnosti. Beneška šola je razvila predvsem smisel za čisto zvočnost in stopnjevanje barvitosti. Medtem ko je rimska šola čuvala

enoviti in pregledni učinek skladbe z diatoniko in tonaliteto, je beneška smer to zavrnila. Tonaliteto je razmajala z drzno modulacijo, obenem pa razvila bogato kromatiko. Značilen skladatelj splošne beneške smeri je bil Andrea Gabrieli, ki je s svojim skladateljskim delom veliko prispeval k razvoju te nove glasbene orientacije. Giovanni Gabrieli (učenc strica Andrea) je bil organist v cerkvi sv. Petra v Benetkah. Njegova dela pomenijo vrhunec beneške šole. Posebej se je izkazal kot avtor mnogih cerkvenih del, svetih simfonij, skladb za glasove z instrumenti, za trobilne instrumente ipd. Bil je prvi, ki je dokončno prekinil z gotskim izročilom, in njegov celoten opus je prepojen z renesančnim duhom. Girolamo Frescobaldi je bil organist v Antwerpnu in cerkvi sv. Petra v Rimu. Uveljavil se je kot avtor madrigalov in motetov, toccat, fug itd. Claudio Monteverdi je najpomembnejši med izvajalnimi, predvsem zaradi opere, harmonije in instrumentalne glasbe. Ob ogromnem številu oper ob-

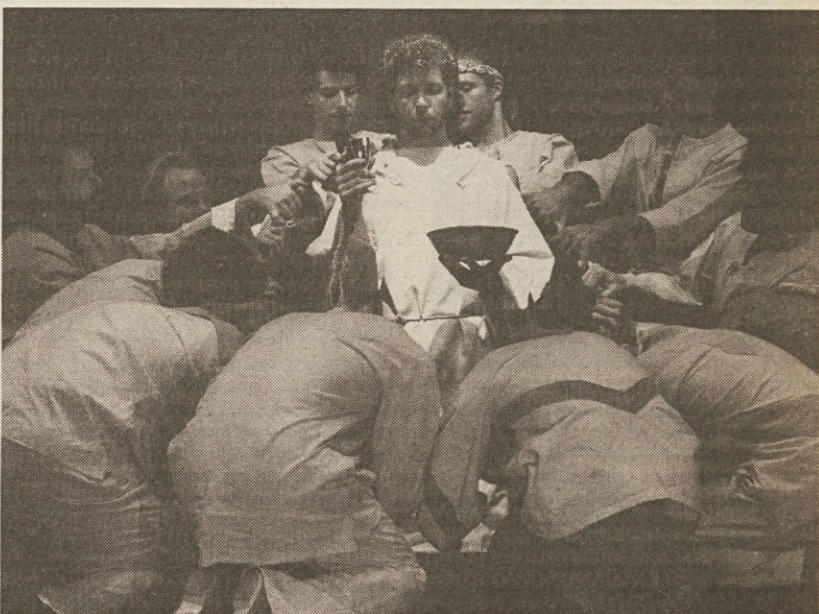
sega njegov opus tudi 250 madrigalov. Monteverdijev kolega na dvoru v Mantovi pa je bil tudi Salomone Rossi.

V drugem delu je ansambel predstavil nemško visoko renesanso. Paula Peuerla, ki je prvi predstavnik ciklične kompozicijske oblike, imenovane variacijska suite, Johanna Hermana Scheina, avtorja himen, instrumentalnih plesov in madrigalov, ter Michaela Praetoriusa, ki se je poleg skladateljevanja ukvarjal tudi s pisanjem o glasbi in je predvsem poznan kot glasbeni teoretik.

Ansambel za staro glasbo iz Sovjetske zveze Hortus Musicus, ki je razen v Sovjetski zvezi in Jugoslaviji nastopal tudi na Finskem, v Bolgariji in na Češkem, je nastal že leta 1972 v Talinu (glavno mesto Sovjetske Estonije). Tudi s svojim piranskim nastopom je ansambel dokazal, da ga glasbeni kritiki povsem upravičeno uvrščajo med vrhunske glasbene ansamble za staro glasbo, ki negujejo zakladnico glasbenih oblik srednjeveške oziroma renesančne glasbene smeri.

SLAVKO GABERC

Gostovanje Broadway Musical Company Kristus »Superstar« na Gradu sv. Justa

Na Gradu sv. Justa v Trstu gostuje še danes newyorška skupina Broadway Musical Company z znano rock opero Jesus Christ Superstar. Delo skladatelja Andrewa Lloyda Webberja in pesnika Tima Ricea je zaslovelo konec šestdesetih let z izdajo dvojne velike plošče, na kateri sta med drugimi pela tudi pevec skupine Deep Purple Ian Gillan in pevki Yvonne Elliman in Rita Coolidge. Zatem so po tem delu posneli film, ki je postal kmalu uspešnica, opero pa so tudi postavili na odrske deske.

Po uspehih v Londonu in v New Yorku se je Broadway Musical Company odločil, da — dve desetletji po nastanku — ponese rock opero širrom po Evropi. Izvajalci niso tako znani, kot so bili prvotni (Jezusa igra Kevin LeCaon, Judeža Iskariota Lewis Robinson, ki je tudi režiser predstave, Marijo Magdaleno pa AnnMarie Milazzo), kljub temu pa si je opero o Kristusu »Superzvezdi« vredno ogledati, saj predstavlja eno od temeljnih del moderne rock glasbe. Drevisnja predstava se bo začela ob 21.15.

Na sliki: prizor iz opere Jesus Christ Superstar - zadnja večerja.

Nova knjiga primorskega avtorja Marjana Tomšiča Ko deček Li začne spoznavati svet...

Kmalu za romanom Ti pa kar greš je izšla nova knjiga Marjana Tomšiča z naslovom *Kafra*.

Tema romana se odmika od vseh prejšnjih avtorjevih del, zgodba oziroma zgodbe se odvijajo z očmi dečka Lija, ki zre v svet vojne, prisiljen je razumevati, kdo je sovražnik in kdo je na pravi strani, prisiljen je srečati se s tujim jezikom, s tujim vrtcem, z zlobnimi ljudmi. Hkrati spremlja svet odraslih, njihovo politično in družbeno opredeljenost, še bolj pa je izzvan s spoznavanjem odnosov moški—ženska, z odkrivanjem lastne seksualnosti, ki ga preseneča, plaši, pa tudi ustvarja gnus.

Edino možnost rešitve mu pisatelj daje, ko se popelje v svet fantazije, ko leti nad zemljo, ko mu pravljica olajšuje preživetje v realnem svetu.

Pisatelj je beseda ima težišče na erotiki (hote ali nehoti), človek je tudi (včasih zgolj) meso, ki išče meso za zadovoljitev telesnih potreb. Zgodbo obvladuje seksualnost, ki ima v večini negativnih naboj — strah pred njo zaradi zadržanosti, vzgoje, ali agresija, ki je posledica nesrečnega življenja. Tu razgrne paleto nenavadnih, včasih psihopatičnih oseb — od mladega dekleta, ki se iz usmiljenja predaja fantom, do histerične vdove.

Tudi Lojzka, »nadomestna Lijeva mati«, je obsedena z vzgojo in moralno, ne najde stika s seksom, obremenjena je s seboj. Toda kar naenkrat je željna spolnosti. Težko je verjeti, da z leti nabito sovraštvo do moških tako iznenada izgine. Tudi osebe uhajajo iz svojih značajev, dobro in zlo je striktno ločeno, nerealno, neživiljsko. Lojzka je tudi večna groznja Liju, vendar ostaja le ženska, ki poskuša nadomestiti mater. Je stroga, zahteva disciplino, kljub temu se z Lijem za trenutke približata, zato je njegovo absolutno sovraštvo in hkrati oznaka nje same v imenu skrajnega zla težko dojemljiva.

Kar je postavljeno v realni svet, kar je vsakodnevno gibanje in delovanje oseb, se v svetu borbe med dobrim in zlim izgubi, med sanjami, vizijami in samo realnostjo se premikajo vsi, ne le Li, kateremu naj bi domišljija pomagala preživeti vojni čas. Vendar se končno mora (znajti) tudi tu, na tleh. Nekakšno čistost, katarzo najde Li z Marico, ki je simbol, vrednota, zaradi katere je vredno obstajati. Spremlja ga skozi zgodbo ob robu, Lijeve vizije (ki so ga reševale, toda izven realnosti) izginejo z nočjo, ko se z Marico tudi telesno združi.

MIRJAM FURLAN

Razstava velikega italijanskega kiparja Mascherinijevi Ritmi na ogled v Vili Manin

V Vili Manin v Passarianu je odprta razstava del Marcella Mascherinija z naslovom: Mascherini, evropski kipar. Na razstavi je zbranih več kot 130 kipov, ki jih je umetnik ustvaril v več kot pol stoletja dolgem obdobju, od leta 1930 do 1980. Med razstavljenimi deli je tudi kip iz leta 1935 (na sliki), ki mu je Mascherini dal ime Ritmi. Razstava v Vili Manin bo odprta do 6. novembra

Igor Škamperle

Mnemosyne - mati devetih muz

Poskušajmo si zastaviti povsem elementarno in naivno vprašanje: kdaj se rodi evropski človek, oseba s svojo zavestjo, ki se zaveda pripadnosti določeni etniji, kulturi in je zmožen komunicirati z bogovi na tako pester način, da so nam te duhovne pripovedi še danes neizčrpen vir lastnega prepoznavanja? Kdaj se človek ozave sebe, kot središčno bitje, ki je zmožno okoliški svet prepoznavati, iz njega ustvarjati in ga preoblikovati? Najbrž ni treba dolgo razmišljati pred nedvoumnim odgovorom: kaj takega se je moglo dogoditi le v antični Grčiji. Toda kaj je grškega človeka ločevalo od ostalih starodavnih civilizacij, kaj ga je delalo za tako posebnega in samosvojega, da nam je vse do današnjega dne ostal za vzor, celo za nekakšen obvezni del tiste *paideia*, ki jo moramo kot otroci stare Evrope še vedno povzemati od Grkov? Ne nazadnje se lahko tudi vprašamo, kaj je bilo tisto silovito jedro, v katero je moral antični Grk očitno podrezati, da mu je uspelo pognati Sredozemlje in Evropo v dirko za časom, v nenasitni pohlep po znanju, vedenju, osvajanju? Ideja po odrešenju, o končni odrešitvi in smislu te naše zgodbe — zgodovine je poznejša, pojavi se s krščanstvom. Ta ideja je v našem vsakdanjem življenju še vedno ključna, toda teren zanj je pripravljalo grštvo. S svojim pretanjenim posluhom za človeštvo je antika v marsičem različna od drugih starih kultur in civilizacij; od indijske, kitajske, mezo-potamske. Vse te stare kulture so tako kot antika ustvarile bogate mitološke zgodbe, s katerimi so skušali pojasniti čudne naravne pojave, igre ljubezni in človekove zlobe ter ustvariti podobo začetka svojega rodu. Prav tako so se skoraj vsepovsod pojavili religiozni sistemi, kulni obredi in različne zvrsti literature: moralistični nauki, spevi, ep, poezija idr. Pri filozofiji je že drugače. Ta oblika mišljenja, »mati modrosti«, ki je v grški antiki pomenila vrh klasičnega obdobja in bila s svojima dvema največjima predstavnikoma, Platonom in Aristotelom, resna avtoriteta še skozi ves srednji vek, se v drugih kulturah ni razvila. Resda najdemo nekakšno filozofijo tudi pri indijskih in kitajskih kulturah, vendar v precej drugačni obliki, veliko bolj prepleteno z religioznimi sistemi. Toda ker je, preprosto rečeno, bistveno vsake filozofije poiskati pomen in sposobnost človeškega spoznanja, te lastnosti pa srečamo tudi pri Budi, Konfuciju in še starejšem hinduizmu, velja morda reči, da grška filozofija ni najbolj izvirni izum antike, pač pa le samostojna, drugačna oblika mišljenja.

Toda v svetlem, morda najbogatejšem, petem stoletju pred Kristusom se v Grčiji pojavi nekaj, kar bomo zaman iskali kjerkoli drugod. To je, poleg Sokrata in drugih pomembnih mož, stoletje Sofoklesa in rojstva tragedije. Občutek za tragedijo in za tragičnost ter za — to moramo seveda brž dodati — izjemno in do današnjega dne ključno etično sporočilo, ki iz nje izhaja, vse to je resnično izviren, enkrat in neponovljiv grški izum. Morda lahko brez obotavljanja rečemo, da je šele s tem nastopil pravi »grški čudež«, ali kot temu pravimo, nastopil je humanizem.

Tragičnosti dejansko ne bomo našli nikjer drugje. Danes se nam morda že izgublja občutek za glasove vseh teh izrednih podob; za srhljivost, ki žene Antigono in Medeo k svojemu dejanju, le zato, ker je vsaka od njiju pripravljena sprejeti nase nujnost svoje želje. Hkrati ne gre pozabiti niti na izredno osamljenost, v kateri se znajdejo ti junaki, kot Filoktet na zapuščenem otoku, osamljenost, ki presega vse, kar je bilo človeštvu do tedaj sposobno misliti.

Na tem mestu ne smemo pozabiti niti na judovsko ljudstvo, ki se je v tistem času vračalo iz babilonske sužnosti v svojo domovino. V Ezdrovih in Nehemijevih memoarih bomo zasledili neki nov slog, ki se razlikuje od vzhodnjaških ali staroegipčanskih modelov. Gre predvsem za osebnostno priporočilo Boga, kakršnega drugod ni bilo mogoče srečati, in ki je značilno za fragmente Nehemijevih spominov: »Moj Bog, spominjaj se meni v dobro vsega, kar sem storil za to ljudstvo!« (5, 19).

Toda onstran tega, kar smo do sedaj povedali, lahko pri Grkih in Judih zasledimo še neko bistveno odkritje, ki ga bomo zaman iskali, vsaj v takšni obliki, pri azijskih kulturah. To pa je: **spomin**.

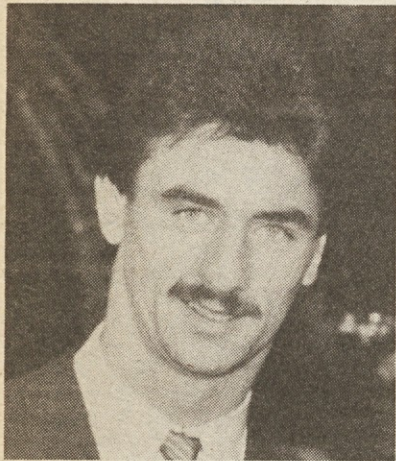
Francoski zgodovinar J. P. Vernant pravi, da je pridobitev spomina, občutka za zavestno ohranjanje individualne in skupne, kolektivne preteklosti, zahtevno odkritje, do katerega so se prebili Grki. V starodavnih stoletjih homerske Grčije, ko še ni bilo pisave, pomeni spomin, spominjati se lastne preteklosti skorajda isto kot resnica. »Spominjati se, vedeti, videti so ekvivalentni termini.« Sredi pantheona je božanstvo, ki ima prav posebno vlogo: Mnemosyne, Spomin. Ko se je Heziod napotil, da bi odkril začetke svojega slavnega rodu, so ga o Resnici poučile muze, hčere božanstva Mnemosyne. Težko si je predstavljati, kako pomembna je bila ta asketska sposobnost — ohranjanje v spominu zavest o preteklosti, ki je prestavljala odlično vajo pri krepitevi duha. Za Platona pa bo ena največjih malomarnosti duše ravno — pozabljenost. Prav nič čudnega ni torej, da so Grki poleg filozofije in tragedije začeli pisati tudi zgodovinske, Herodot pa bo na začetku svojega velikega dela omenil željo, naj se, tudi s pomočjo njegovih spisov, ohrani spomin na velika in mogočna dejanja Helenov in Barbarov, in pa, zakaj je prišlo do vojne med njimi.

Mar ni ravno zavest o pomembnosti zgodovinskega spomina pognala evropskega človeka v večni nemir in iskanje, iskanje novega in neskončnega? Resda se je s tem začel spor, ki se še do danes ni rešil, z recimo tako, na eni strani še vedno neprebavljenim heglovstvom, ki pravi, da se Resnica skozi Zgodovino le prikazuje v različnih oblikah in se s tem tudi sama razvija k svoji popolnosti. Na drugi strani pa je tista prisrčna stoična drža srednjeveških teologov, drža, ki prav dobro ve, kaj je vanitas tega življenja. Ali, kot pravi Bernard iz Chartresa: **Veritas, filia temporis**.

In kje zdaj ti, Slovenec, venec svoj spominski vi-ješ?

Presenetljiva vest za vso »nogometno Italijo«

Juventus »odslovil« Iana Rusha

TURIN — Juventus odstopa svojega srednjega napadalca Iana Rusha Liverpoolu, to je kratek komunikat, ki ga je včeraj izdalo turinsko nogometno moštvo. Tudi društvo Liverpoola je potrdilo vest, ni pa znana vsota, ki ga je odšel Liverpool za svojega bivšega igralca.

Kot strela z jasnega je vest presenetila ves italijanski nogometni svet, ki takega razpleta zares ni pričakoval. Res je, da se Rush v minulem prvenstvu ni kaj prida izkazal, da bi prišlo do takega prestopa, je za zgleden in resen klub, kot je Juventus, neverjetno.

Tri Juventusovi tujci za prihodnjo sezono bodo torej Rui Barros, ki ga je klub najel od Porta, potrjeni Laudrup in Sovjet Zavarov, ki bi se moral priključiti, vsaj tako je dejal tehnični vodja turinskega kluba Pietro Giuliano, ostalim igralcem v začetku septembra.

»Memorial Baretta«: Sampdoria prvo mesto

SAINT VINCENT (AOSTA) — V finalu za prvo mesto nogometnega turnirja za memorial Baretta je Sampdoria premagala Fiorentino s 6:5 po enajstmetrovkah (1:1, 1:1). Strelca v regularnem delu sta bila Vialli in Dunga.

V finalu za 3. mesto pa je bila Roma po enajstmetrovkah boljša od Torina

prav tako s 6:5 (0:1, 1:1). Strelca v regularnem delu sta bila Skoro za Torino in Völler za Romo.

Udinese - Inter 0:3

VIDEM — Pred 30.000 gledalci je sinoči Inter v Vidmu premagal domači Udinese s 3:0 (1:0). Strelci: Brehme, Matthäus (z enajstmetrovke) in Sereña.

Prijateljske tekme

Sinoči so italijanski prvotilgaši igrali vrsto prijateljskih nogometnih srečanj. **IZIDI:** Piacenza - Atalanta 0:3 (0:1); Lazio - Newell's Old Boys 1:1 (0:0); Spal - Como 0:3 (0:2); Napoli - Racing Buenos Aires 4:1 (3:1); Perugia - Lecce 0:1 (0:0); Ascoli - Ancona 0:1 (0:1).

Luisito Suarez trener španske reprezentance

MADRID — Luisito Suarez, bivši nogometaš Barcelone in Interja, je novi trener španske nogometne reprezentance. Suarez, ki je star 53 let, je zamenjal veterana Munozu.

Po včerajšnji dirki za pokal Agostoni

Znani »azzurri« za SP v Belgiji

LISSONE (MILAN) — Po včerajšnji zadnji dirki pred svetovnim prvenstvom za pokal Agostoni, na kateri je v sprintu zmagal Bugno pred Ghirotto in Cesarinijem, je zvezni kapetan italijanske reprezentance Alfredo Martini sporočil imena italijanskih kolesarjev za SP. »Azzurri« za SP 28. t. m. v Renaixu v Belgiji pa so: Marino Amadori, Moreno Argentini, Guido Bontempi, Gianni Bugno, Davide Casani, Francesco Cesarini, Stefano Colage, Maurizio Fondriest, Piermattia Gavazzi, Massimo Ghirotto, Bruno Leali, Renato Piccolo, Giuseppe Saronni in Franco Vona.

Košarka: Eric White pri Fantoniju iz Vidma

VIDEM — Eric White, 23 let, 202 cm visok, je drugi tujec videmskega Fantonija, ki nastopa v italijanski A-2 ligi. White je v prejšnji sezoni igral za profesionalno moštvo Los Angeles Clippers.

Judo: Laura Di Toma opušča aktivnost

VIDEM — Laura Di Toma je sklenila opustiti aktivnost. Ta judoistka je v svoji karieri osvojila eno drugo in pet mest na svetovnem prvenstvu, bila je dvakrat evropska prvakinja, osvojila je eno 2. in šest 3. mest na EP, bila je kar 19-krat italijanska prvakinja in je nastopila 51-krat za državno reprezentanco.

Včeraj v prijateljski tekmi v Gorici

Rudar namesto Olimpije

Pro Gorizia - Rudar 5:2 (4:0)

STRELCI: Lugnan v 17., 31. in 49. min., Giacometti v 26. min., Trevisan v 35. min., Kern v 65. min. ter Spajzer v 69. min.

PRO GORIZIA: Fabro, Candutti, Giacomini, Cotterle, Marassi, Urdich, Lugnan, Gon, Romano, Giacometti, Trevisan, Gremese, Candoni, Stacul, Lazzara, Nadali, Butto, Valusso.

RUDAR: Ahlin, Borski, Žibret, Jeret, Rabojšk, Rihner, Duh, Kern, Agatič, Solenš, Barič, Mudrinič, Spajzer, Zlah, Dornik, Bukovec, Novakovič, Obret.

Pro Gorizia je sinoči prepričljivo premagala ekipo Rudarja iz Trbovelj, ki je v Gorico prišla napovedana kot ljubljanska Olimpija. Ne vemo, kje se je zataknilo, dejstvo pa je, da so na Rojčah nastopili igralci Rudarja, ki nastopa v medrepubliški zahodni nogometni ligi. Neglede na to pa so se gostje predstavili kot nedorasli »sparring-partnerji« goriske enajsterice, ki je prikazala zanimiv nogomet in to še posebno v napadu, kjer se je dobro izkazal bivši Udinesev igralec Lugnan. Tudi v ostalih sektorjih igrišča so Del Nervi varovanci zaigrali dobro in potrdili zadovoljivo raven uigranosti. (R. Pavšič)

Monfalcone - Triestina 1:1

TRŽIČ — V včerajšnji prijateljski nogometni tekmi je Triestina igrala le neodločeno z Monfalconejem z 1:1 (0:1). Le-ta je prvi povedel v 25. min. s Severinijem, iznečil pa je Poletto v 85. min.

skozi olimpijsko stoletje

Dolga pot v Kalifornijo

Po dolgoletni izključitvi so bili znova prisotni Nemci. Rastoči nemški nacionalizem je organiziral za amsterdamske igre kakih 10 tisoč navijačev in Nemci so imeli med vsemi tekmovalci burno podporo iz tribun.

Napetost med otvoritvijo je razblinil nizozemski nogometaš Denis, ki je imel nalogo, da poda olimpijsko obljubo. Bila je napisana v francoščini, katere Denis ni obvladal. Izgovorjava je bila taka, da se je cel stadion iz srca smejal.

Močan vtis so naredili Japonci, ki so dosegli precej prvih mest. Prvič so bile igre omejene na dobo 15 dni, medtem ko so prejšnje izvedbe trajale tudi po več mesecev. Iger se je udeležilo 46 držav, od katerih je kar 28 osvojilo vsaj eno kolajno.

Izredno razburljivih dogodkov in posebnosti v Amsterdamu niso zabeležili. Velja morda omeniti alžirskega tekača El Kafija, ki je kot član francoske ekipe osvojil maratonski tek, in Angleža Burghleya, ki je zmagal v teku na 400 m čez ovire. Burghley je bil v marsičem podoben De Coubertinu, imel je v žilah tudi nekaj plave krvi, in je v zrelih letih postal predsednik mednarodne atletske zveze IAAF. El Kafi in Burghley, ki je kasneje nosil naslov Marques of Exeter, sta predstavljala dva različna sveta. Alžirec je bil delavec pri Renaultu, Burghley pa aristokrat in po pozabljenih načelih čist amater s pravico nastopanja na olimpijskih igrah. Pravijo, da je bil Anglež po zmagi Alžirca tako navdušen, da si ga je dvignil na ramena in ga ponesel po stadionu za častni krog.

Italijanski nogomet je tedaj začeljenal stopati po poti blestečih uspehov. Ekipa je sicer osvojila 3. mesto po porazu z Urugvajem v polfinalu. V enajsterici je že bilo nekaj igralcev, ki so leta 1934 osvojili svetovni naslov. Zabeležiti velja zmago 11:3 proti Egiptu.

Los Angeles si je zagotovil olimpijske igre za leto 1932. Američani so morali popraviti porazno izvedbo iger v St. Louisu, kjer je prišel med drugim do izraza brutalen razizem s prikazovanjem fizičnih hib Pigmejcev v sklopu cinično imenovanih »antropoloških dni«.

Z velikim elanom so se v Kaliforniji lotili dela in pripravili edinstvene naprave ter dali na razpolago najsodobnejšo tehnologijo. Med drugim so vse filmali in sodniki so imeli v primeru pritožb na razpolago posnetke.

Ob vseh sredstvih pa je tu pa tam odpovedal človek. Tako je bil tek na 3000 m čez zapreke za cel krog predolg, zelo približno pa so tudi izmerili proge za tek na 200 m. Favorit Ralph Metcalfe je zanesljivo pretekel 2 m več. Protest ni zalegal. Metcalfe je bil črne polti kot uradni zmagovalac Tolan. Za sodnike je en črncel veljal drugega in ni imelo smisla izgubljati časa.

V atletskem programu je prišlo za Italijo zlato v teku na 1500 m. Olimpijsko zgodovino pisje popolnoma zamenjarja dejstvo, da je bil pred igrami pod obtožbo profesionalizma izključen Francoz Ladoumègue, ki je bil svetovni rekorder. Beccali je po najboljšem času tedaj zaostajal za dve sekundi. Rekord Francoza je izenačil in nato popravil leto dni kasneje. Beccali je za Italijo osvojil tretje mesto v isti panogi 1936. leta v Berlinu.

Kot vsi, so tudi Italijani odpotovali v ZDA s potniško ladjo. Elitna ladja »Conte Biancamano« je na obširni palubni promenadi nudila vsaj zadovoljive pogoje za trening. Nekatere panoge so imele celo posebno urejene prostore. Po 10-dnevnem potovanju je

»azzurre« v New Yorku pričakalo ogromno število italijanskih izseljencev. Celotna režija je bila v rokah režimskih propagandistov, ki so imeli nalogo, da povečajo fašistični režim.

V italijanski ekipi je bil tudi Gorican Francesco Tabai, ki je nastopil v troskoku.

Pred petimi leti je pisec intervjuval sedaj preminulega Tabaija, ki mu je med drugim povedal kako so preko ZDA potovali z vlakom. Na vmesnem postanku so imeli dan počitka, ko pa je bilo treba odpotovati je Tabai opazil, da je nekje pozabil fotoaparat. Zaradi olimpijskih gostov so železničarji čakali več ur, dokler ni Tabai v mestu ponovno našel pozabljeni aparat. Zgodbo je objavil uradni bilten olimpijskih iger v Los Angelesu leta 1984 »Stars in motion«. Tabai se je v troskoku uvrstil na 10. mesto.

Olimpijski plakat iz Los Angelesa

Prej omenjena diskvalifikacija Ladoumègueja ni bila edina. Velik preplah je povzročila izločitev legendarnega Nurmija. Finec je dva meseca pred igrami izgubil svetovni rekord na 5000 m v korist rojaka Lehtinen, bil pa je rekorder v teku na 10000 m s časom 29'36"4 doseženim v Londonu dve leti prej na svojevrsten način. Nurmij je v tisti priložnosti startal kar 3 minute 50 sekund za ostalimi in jih nato lovil. Baje si je Nurmij tudi v drugih priložnostih s takimi teki pridobil honorarje, ki so mu bili usodni.

Finska premoč v dolgih tekih je sicer že močno kopnela in dve zlati kolajni v Los Angelesu sta bili pridobljeni na čuden način. Lehtinen, ki je bil sicer svetovni rekorder, si je na ciljni ravnini v skladu s svojim imenom krepko pomagal z lahti, da bi odbil napad ameriškega tekača, Iso-Hollo pa je v finalu teka na 3000 m čez zapreke izkoristil zmago, ki je nastala, ko so tekači sprejeli (napačno) vest, da morajo preteči še en krog.

Po poljskem tekaču Kusocinskemu je še danes poimenovan eliten atletski miting v Varšavi. Ne zaradi zmage tega atleta v teku na 10000 m v Los Angelesu, temveč zaradi njegove smrti po zločinskih roki Gestapa med drugo svetovno vojno, ko je bil Kusocinski aktiven v odporiškem gibanju.

BRUNO KRIŽMAN

Popravek

V četrtek se nam je vsilila neprijetna napaka. Na sliki sta namreč Dušan Košuta in osvoboditelj prve slovenske olimpijske kolajne Rudolf Cvetko in ne Leon Štukelj, kot smo pomotoma zapisali.

Jadranovci na priprava

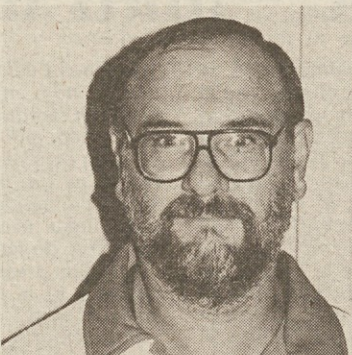
Vse po programu

Jadranovci so že od velikega šmarna na priprava v Gozdu Martuljku. Priprave potekajo po načrtu, skupno pa je na delu 22 igralcev (danes bosta prišla še Gobbo in Manzano, ki sta bila zadržana iz delovnih obveznosti). Poškodni ni, priprave pa vodi trener Peter Brumen s pomočjo Jureta Krečiča in Stojana Kafola. Igralci prve ekipe in kadeti so se dobro »ujeli« med seboj, treningi pa so kar se da zahtevni. Od 8.30 do 10.30 je namreč na sporedu atletska priprava ter porazdelitev po delovnih skupinah. Od 11.30 do 12.30 je delo v telovadnici (osnovne košarkarske vaje, vodenje žoge, meti ipd.), v popoldanskih urah pa je na sporedu od 17. do 19. ure fizična priprava.

Danes bo ob 19.30 jadranovce v hotelu Špič v Gozdu Martuljku obiskal Stane Dolanc.

danes igra za vas - danes igra za vas

Stojan Kafol

Stojan Kafol (letnik 1948) je najprej igral nogomet pri Ederi ter odbojko pri Borovih mladincih, nakar se je popolnoma posvetil košarki. Začel je kot igralec takoj ob ustanovitvi košarkarje v zamejstvu (pri »mitični« Borovi ekipi v D ligi), od leta 1968 pa se je popolnoma posvetil trenerstvu. Ima namreč izkaznico državnega trenerja, svojo pot pa je začel pri Boru ter jo nadaljeval pri Kontovelu. Ob ustanovitvi Jadrana leta 1976 je bil pomožni trener P. Brumna, kar je, po nekajletnem premoru, še danes.

totocalcio

Ancona - Pisa	2
Arezzo - Sampdoria	X 2
Barletta - Bari	1 X
Cesena - Udinese	X
Foggia - Catanzaro	1
Genoa - Fiorentina	1 X 2
Vicenza - Verona	2
Messina - Campobasso	1
Padova - Lecce	X
Parma - Inter	X 2
Pescara - Lazio	1 X
Samb. - Bologna	1
Triestina - Torino	1 X 2

Ob podvigu Butcha Reynoldsa

Atletski cirkus bo drevi nastopal v Bruslju, v nedeljo pa bo novo srečanje v Kölnu. Zaključek Grand Prix je predviden za sredo naslednjega tedna v Berlinu. Ob razmeroma skromnem tehničnem izkupičku celotnega ciklusa tekmovalnih izstopa predvsem čas 43'29 Američana Reynoldsa na 400 m iz mitinga v Zürichu. Izrednost Reynoldsovega svetovnega rekorda je v časovnem napredovanju več kot polovice sekunde, kar je panogo nekako privedlo na nivo, ki bi bil morda dosežen, če bi ne bilo skoraj 20-letne stagnacije.

Prejšnja znamka 43'86 (neuradno 43'84) je bila dosežena 18. oktobra 1968 v finalu Ol v Ciudad Mexico, botrovala pa so ji očitne blagodejne okoliščine visoke nadmorske lege in tudi posebno vzdušje, ki je v tistem burnem letu vladalo med temnopoltimi atleti ZDA in čigar rekorder Lee Evans je bil eden vidnejših predstavnikov. Ker učinkov nadmorske lege ni bilo mogoče točno vrednotiti, ni jasno, če se je v skoraj dveh desetletjih kdo vsaj približal znamki Evansa. Najresnejši kandidat je bil pred kakimi 12 leti Kubanec Juantorena. Na vsak način pa je panoga pod morem pritiskom izrednega Evansovega časa dolgo let komaj živelarila. Reynolds je bil že lani znak svežine, na SP pa je nastopil izven forme in slavo prepustil

drugim. V zgodovini atletike izhaja prvi registriran čas v teku na 440 jardov (402,34 m) iz leta 1865, ko je Anglež Guy Pym progno pretekel v 50'05. Prvi uradno priznani svetovni rekord pa je iz leta 1900 z znamko 47'08, vedno na 440 jardov, dosegel ga je Američan Maxey Long. Približno enak čas (47' in tri četr-tine) pa je že leta 1886 tekel Wendell Baker, vendar na povsem ravni proggi. Na metrski razdalji je prvi uradni rekorder Charles Redpath, ki je 48'02 dosegel leta 1912. V teku desetletij so bile posamezne časovne meje premagane, kot sledi: prvi je pod 47' na progi 440 jardov tekel Ben Eastman leta 1932 (46'04). Pod 46' je leta 1948 tekel kot prvi Jamajčan Herbert McKenley s časom 45'09. Za prvi čas pod 45' je bilo treba počakati finale Ol v Rimu. Otis Davis (ZDA) in Nemec Carl Kaufmann sta oba teklela 44'09, pod 46' sekundami pa je tedaj prvi teklo vseh šest finalistov. Po nekaj letih zastoja se je nova generacija ameriških tekačev pojavila leta 1967. Rekord je napredoval po zaslugi Tommyja Smitha in Lee Evansa. Na ameriških kvalifikacijah za Ol v Mehiki sta Evans in James dosegla 44' oz. 44'01. Na Ol v Mehiki pa je Evans dosegel izreden čas 43'86.

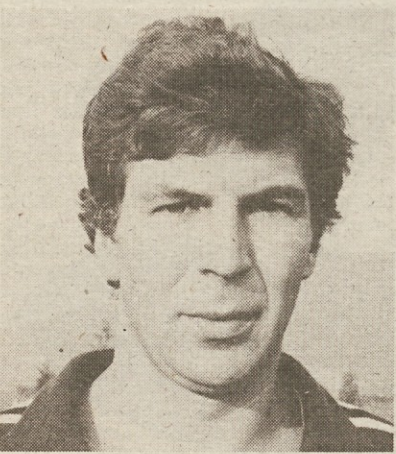
BRUNO KRIŽMAN

Pogovor z bazovskim nogometnim delavcem Vojkom Križmančičem

»Pri Zarji računamo na mlade«

Bazovska Zarja bo letos žal nastopala v 3. amaterski ligi. Po več letih je namreč izpadla iz višje lige. Vojko Križmančič, dolgoletni trener Zarje, ki ne bo več letos vodil ekipe, nam je opisal težave, s katerimi se je srečal v lansk sezoni in nam še marsikaj povedal o mladinskih ekipah ter o novostih, ki bi morale pripomoči k čim prejšnji vrnitvi ekipe v 2. amatersko ligo.

VOJKO KRIŽMANČIČ: »Bilo je za nas res porazno leto, v kolikor smo po sedemnajstih zaporednih prvenstvih v 2. amaterski ligi izpadli. Temu je botrovala precejšnja mera smole, saj se je med letom poškodovalo več ključnih igralcev, kot na primer Tognetti in Borelli, ki sta odigrala le sedem ali osem tekem v celem prvenstvu. Precej tekem nista mogla stopiti na igrišče Auber in Žagar. Če temu prištejemo še številne izključitve, čigar razlog je nedisciplina, ki je na splošno vladala v ekipi, in razne druge faktorje, imamo razloge za tako neuspešno prvenstvo. Seveda je sedaj naš cilj čimprejšnja vrnitev v višjo ligo. Zamenjali smo trenerja. Namesto mene bo letos vodil ekipo prof. Salih Softić iz Kopra.

Sicer pa skušamo nadomestiti nekatere igralce, ki ne bodo igrali več z nami. Zapustili so nas Sameše in Bon, ki verjetno ne bosta igrala več, Tognetti, ki je prestopil k San Marcu, kar si nismo pričakovali. Izgubili pa bomo še Kočevarja, Kalca in Zeugno, ki slu-

žijo vojaški rok. Nadomestili jih bomo z Antoničem, ki je bil pri nas na posodo že lani, po dveh letih posojila se je vrnil Piscanc, od San Giovannija pa smo si sposodili Gregorič. Trenutno nam manjkata še en vratar in liberom, ne znamo pa še kdo to bosta. Če ne moremo biti zadovoljni s prvo ekipo, se lahko pohvalimo z delom, ki smo ga opravili z mladimi. Naš mladinski odsek je štel letos več kot 50 igralcev, ki so nastopili v petih ekipah, in sicer: mlajše cicibane, dve moštvi cicibanov, cicibane ki nastopajo v prvenstvu CSI in začetnike. Dosegli smo tudi relativno dobre rezultate glede na to, da je bilo to komaj drugo leto, da se ukvarjamo s temi ekipami.

Precej mladih smo poiskali v mestu, ker jih je bilo pač v naših vaseh premalo. Pri tem smo uspeli. Mladinske-mu odseku smo posvetili veliko pozornosti in smo ob igrišču naredili novo manjše igrišče za cicibane. Letos pa bomo nastopili z ekipami mlajših cicibanov, cicibanov, cicibanov v prvenstvu CSI, začetnikov in tudi najmlajših.

MITJA ŠTOKA

Hram kulture v Gorici je tudi dragocen telesnokulturni objekt

Športno poslanstvo Kulturnega doma

Ob zaključku vsake športne sezone napoči trenutek obračunov in analize opravljenega dela, obenem pa je tudi primeren za načrtovanje smernic za novo sezono.

Če se ozremo na celotno dejavnost, ki je bila v Kulturnem domu v Gorici, bi posvetili tokrat posebno pozornost telesni kulturi. Že pred desetimi leti se je pojavila potreba po pokritem vadbenem prostoru na Goriškem. Nova telovadnica Kulturnega doma je v tem smislu opravila zelo pomembno funkcijo. Danes pa, ko so se v zvezi s telesnokulturno dejavnostjo in razpoložljivimi objekti razmere na tem področju spremenile, se nam ponovno postavlja vprašanje utesnenosti prostorov, ki ne zadoščajo vsem našim potrebam in željam razvoja take dejavnosti, kot je šport. Vse to pa nam je lahko v dokaz, da se je v vsem tem obdobju telesnokulturna dejavnost v okviru slovenskih športnih društev na Goriškem — še posebno agonistična — zelo razvila in da postopoma utrjuje lastno organizacijsko in tehnično strukturo, kar nam daje upati, da v nadaljnji fazi lahko računamo na nove telesnokulturne prijemce: tako iz vidika rezultatov, kot tudi iz utrjevanja celovite organizacijske strukture.

V vsem tem okviru razvojne dejavnosti telesne kulture igra vidno vlogo razpoložljivost Kulturnega doma, oziroma prvega pokritega slovenskega športnega objekta na Goriškem. To je pomenilo za naše razmere nov pristop k športni dejavnosti, ki je na ta način postala mnogo bolj redna, strokovna in programirana.

V zadnjem obdobju pa se je goriški prostor obogatil še z različnimi telovadnicami (Standrež, Sovodnje in prav v letošnji sezoni še s telovadnico Športnega združenja Olympia v Gorici), kar še dodatno podčrta vzpon te naše dejavnosti, z dodatkom, da so potrebe društev in posameznih ekip mnogo večje od razpoložljivih vadbenih ur v posameznih telovadnih prostorih.

Če se omejimo na telesnokulturno dejavnost v minuli sezoni, ki se je odvijala v telovadnih prostorih Kulturnega doma v Gorici, naj že v uvodu povemo, da se je vadba pričela takoj po velikem šmarnu, saj so razne goriške odbojarske ekipe (Val, Agorest, Naš prapor Imsa) organizirale poletne priprave posameznih moštev, ki so se odvijale tako v jutranjih kot v popoldanskih in večernih urah. Sredi septembra pa so stekli tudi redni treninški posameznih ekip, ki so se odvijali vse do meseca junija.

K vsem tem lahko predočimo tudi porazdelitev urnikov vadbe na tako imenovane delovne faze: v prvih popoldanskih urah so v telovadnico stopile najprej otroške in doraščajoče skupine, v poznih popoldanskih urah mladinske, v večernih pa članske ekipe in rekreacija. Vadbenih športnih panog je bilo devet in sedem društev uporabnikov, vse skupaj pa je treniralo dvajset ekip. Levji delež sta pri tem imela odbojka in košarka.

Pregled dejavnosti po panogah je sledeč:

Minivolley: Dom, Agorest, Briški grič, Naš prapor.

Moška in ženska odbojka: Agorest, Dom, Val, Naš prapor Imsa, Briški grič-zadruga Brda.

Minikošarka in košarka: SZ Dom - minibasket, propaganda, dečki in članice.

Športna ritmična gimnastika: SZ Dom - pripravnice, 1. selekcija članic in mladinke.

Orodna telovadba: SZ Dom - razne selekcije.

Lokostrelstvo: ŠD Naš prapor.

Rekreacija: Slovensko planinsko društvo Gorica in Društvo slovenskih upokojencev z Goriškega.

Otroška in predšolska telovadba: SZ Dom.

Namizni tenis: SZ Dom.

V jutranjih urah so od 8.30 do 13.30 telovadnico uporabljale goriške italijanske višje srednje šole, ob sobotah pa učenci slovenskih osnovnih šol iz Gorice.

Trim kabinet je v glavnem služil kot dodatni pripomoček pri vadbi in urjenju posameznih moštev, obenem pa so ga uporabljali posamezniki, katerim je športno udejstvovanje in telesno utrjevanje še posebej prijalo.

Še posebno živahna je bila v letošnji sezoni dejavnost v baletni sobi. Najprej so baletno sobo uporabljali najmlajši za predšolsko dejavnost,

nato pa so bili v njej redni tečaji joge, karateja (ZSSDI) ter vadba baletne šole Arabesque iz Červinjana. Poleg tega je bila na sporedu tudi rekreacijska vadba za ženske (SPDG in Društvo upokojencev) ter rekreacijska telovadba združenja ARCI-UISP za goriško pokrajino. Bili so še razni, časovno omejeni tečaji raznovrstnih plesov ter strokovnih gimnastičnih tečajev.

Med letom so se seveda v telovadnici redno odvijali tudi prvenstveni nastopi. Pri košarki je SZ Dom nastopal v prvenstvu minibasket, dečkov in v promocijskem prvenstvu (Dom Gometal); pri odbojki so se zvrstile tekme minivolleya, 1. ženske in moške divizije, moška D liga, under 14, 16, 18 (moški in ženske), nastopale pa so naše ekipe Agorest, Naš prapor Imsa, Briški grič - Zadruga Brda itd.

Ob vsem tem pa so bile v telovadnici Kulturnega doma tudi razne športne manifestacije. Naj v prvi vrsti omenimo novembrski 2. mednarodni lokostrelski turnir, ki ga je organiziralo ŠD Naš prapor - Sirion iz Pevme in Oslavja ter telovadno akademijo in ženski odbojarski turnir, ki ju je organiziralo SZ Dom ob 25-letnici svoje ustanovitve.

V samem začetku sezone je v okviru turnirja Alpe-Jadran odigrala tekmo tudi združena ekipa tržaškega Jadrana proti peterki iz Nove Gorice. Med sezono so se zvrstile neštete odbojarske in košarkarske turnirje ter telovadni nastopi, ki so jih prirejale razna društva. Pri tem gre omeniti še mednarodno srečanje poštnih delavcev iz Slovenije in Furlanije-Juljske krajine, ki je bilo v mesecu maju, razne šolske tekme in turnirje med slovenskimi in italijanskimi goriškimi šolami ter druga tekmovanja v okviru mladinskih iger na občinski, pokrajinski in deželni ravni.

Novost letošnje sezone so tudi reklamni napisi raznih goriških podjetij, ki so razobešeni na stenah telovadnice. Upravni odbor Kulturnega doma - Gorica se ob tej priložnosti zahvaljuje vsem, ki se jim je zdelo umestno, da obesimo lasten reklamni napis v telovadne prostore.

Iz vsega tega, kar smo navedli v tem skopem poročilu, je razvidno, da je bilo delovanje v telovadnici Kulturnega doma v Gorici izredno pestro. Sedaj so tu počitnice tudi za vadbene prostore, tako da se lahko tudi oni »oddahnejo«. Poskrbeti bo treba za razna popravila in za čiščenje prostorov, saj bodo konec avgusta telovadni prostori znova zaživel. Živčav mladih grl bo najvil pričetek nove sezone.

IGOR KOMEL

Na sliki: telovadnica goriškega Kulturnega doma med akademijo sekcije za orodno telovadbo in športno ritmično gimnastiko pri SZ Dom. (Foto Pavšič)

obvestila - obvestila - obvestila

PRIMOTOR KLUB

poziva vse člane, naj se udeležijo sestanka, ki bo danes, 19. t. m., ob 20.30 v Lonjerju, zaradi važnih sporocil o nedeljski tekmi na Grobniku.

ŠD BREG -

KOŠARKARSKA SEKCIJA

vabi vse igralce letnikov 1976, 75, 74, 73 in 72 na skupen sestanek, ki bo v ponedeljek, 22. t. m., ob 19.30 v dolinski telovadnici. Na sestanek so vljudno vabljeni tudi starši.

KOŠARKARSKI KLUB BOR

obvešča, da bo v ponedeljek, 22. t. m., ob 20.30, na stadionu 1. maj sestanek staršev in igralcev letnikov 1976, 75, 74, 70 in 71. Predstavili bomo programe letošnjega delovanja in okvirne smernice dejavnosti posameznih ekip. Prosimo za polnoštevilno udeležbo tekmovalcev in staršev. Prvi trening bo že v torek, 23. t. m.

ODBOJKARSKO DRUŠTVO BOR

obvešča, da je zbor udeležencev priprav v Škofji Loki v soboto, 20. t. m., ob 7.30 pred železniko postajo v Sežani.

nekaj tekem bilo takoj po drugi svetovni vojni. Potem spet nič, razen posameznih pobud v Števerjanu, Podgori, Sovodnjah (v okviru športnega tedna, odkritja spomenika in tekmovanja dvojic).

Leta 1983 je Združenje priredilo kolesarsko tekmo iz Pevme v Števerjan, leta 1984 krožno dirko po Sovodnjah, leta 1985 jubilejno dirko po Sovodnjah ob 90-letnici ustanovitve kolesarskega društva »Gorica« in leta 1987 kolesarsko srečanje v Podgori ob otvoritvi novega sedeža Kulturnega društva »Andrej Paglavec«. Iz vseh teh pobud pa ni zraslo nič trajnejšega, ni se izoblikovala skupina, ki bi bila sposobna oblikovati zametek kolesarskega društva.

Seveda ne gre pozabiti, da je bila junija 1984 v Gorici etapa kolesarske dirke po Jugoslaviji. Pri prireditvi je bilo združenje soorganizator.

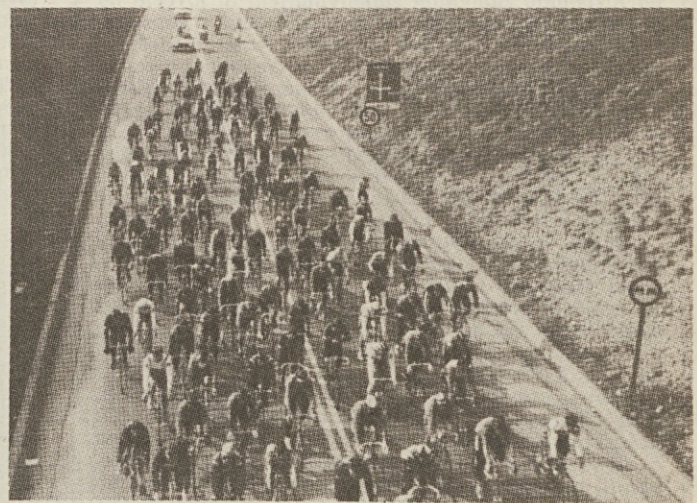
ADRIA

Kolesarski klub Adria iz Lonjerja je razvil po letu 1980 poleg kolesarstva tudi atletiko, predvsem na mladinskem področju, ter rekreacijo med svojimi starejšimi člani. Atletika je v zadnjih letih zamrla, predvsem zaradi pomanjkanja strokovnega kadra, računajo pa na obnovitev delovanja. Mladi atleti Adrie so v času dejavnosti dosegli nekatere dobre rezultate tako v okviru FIDAL, predvsem v hoji, kot v okviru UISP, kjer so osvojili štiri naslove državne ravni.

Rekreacija se razvija v dveh smereh: telovadba in kolesarjenje. Člani se udeležujejo maratonov v Sloveniji, med katerimi so najpomembnejši Maraton Franja in Kamniški maraton.

Lonjerski športniki so dvakrat priredili maraton prijateljstva iz Kranja do Trsta, nakar je za nekaj let zamrl zaradi raznih težav. Ob priliki proslavljanja stoletnice slovenskega kolesarskega športa pa je v načrtu kolesarski maraton iz Ljubljane do Lonjerja. Pri proslavljanju 100-letnice

kolesarstva so zamejski športni delavci aktivno udeleženi, saj so priredili vrsto tekmovanj v tem sklopu, poleg tega pa so tudi v častnem odboru v potrditev skupnega slovenskega prostora tudi na tem področju. V tem desetletju se je klub uveljavil predvsem kot prireditelj velikih mednarodnih kolesarskih tekmovanj, med katerimi izstopa v letu 1987 enajsta izvedba mednarodne amaterske kolesarske dirke za Trofejo ZSSDI z udeležbo skoraj dvesto tekmovalcev iz Italije, Jugoslavije in Avstrije.

Posnetek s kolesarske dirke je moral v to knjigo kljub skromnosti fotografskega gradiva, ki si ga je avtor lahko privoščil bodisi zaradi gmotnih pogojenosti, bodisi zaradi premajhnega posluha športnih društev, ki niso poslala zaželenih posnetkov, kajti v tem desetletju je kolesarstvo beležilo občuten vzpon glede na prejšnji čas.

Novo v zamejski telesni kulturi

Pogledi, popisi dejavnosti in društev

ALDO RUPEL

38.

O INDIVIDUALNIH PANOGAH

Kotalkanje, jadrnanje, namizni tenis, lahka atletika, tenis, kolesarstvo, smučanje, karate, motociklizem... Individualne panoge se več uveljavljajo na račun moštvenih športov, ki so sicer še vedno vodilni, a to svojo prednost postopoma izgubljajo. To tudi zaradi tega, ker najboljše rezultate, tudi svetovne kakovosti, dosegamo ravno v individualnih panogah. Te panoge pa so dosegle izredno pomembnost ne glede na izide; ker niso strogo vezane na vprašanje številčnosti, jim zato lahko prerokujemo še nadaljnji vzpon. Ne gre tudi pozabiti, da smo se prav preko ene od teh panog — jadrnanja — ponovno prebili do lastnega koščka obale v tržaški in devinsko-nabrežinski občini. Dejstva ne gre prezreti, saj gre za dogodek, ki presega zgolj ozke športne okvire in ima širši politični pomen za vso našo skupnost.

KOLESARSTVO

Kolesa so na Goriškem še množičen pojav. V tem desetletju so se tudi med našimi ljudmi nekateri odločili, da vlagajo čas in sredstva v kakovostnejšo opremo in da se udeležijo kolesarskih prireditvev. Zato smo se pri ZSSDI odločili, da prevzamemo nekaj pobud za oživitve vsaj v rekreativni obliki športne panoge, ki je ob prehodu stoletja toliko pomenila za goriške Slovence. Po dolgih desetletjih je

ADIT 61000 Ljubljana
Kardeljeva 8/II. nad. - telefon 223023

Stavka je napovedana za 10. september, se pravi na obletnico dne, ko sta zaradi napake pri nadzoru poletov nad Vrbovcem pri Zagrebu trčili letalci British Airways in Adrie Avioimpresa. Nadzorniki si žele, da se kaj takega ne bi več ponovilo, zavedajo pa se, da so si za svoje zahteve izbrali najbolj skrajno pot, čeprav so prepričani, da je treba to službo čim prej krepko izboljšati.